

**LEBLANC
MAURICE**

ONTTO NEULA

Maurice Leblanc

Ontto neula

«Public Domain»

Leblanc M.

Ontto neula / M. Leblanc — «Public Domain»,

Содержание

ENSIMMÄINEN LUKU	5
TOINEN LUKU	17
KOLMAS LUKU	30
Конец ознакомительного фрагмента.	32

Maurice Leblanc

Ontto neula / Arsène Lupinin merkilliset seikkailut

ENSIMMÄINEN LUKU

Raymonde kuunteli. Jälleen ja kahdesti kuului melu, kyllin selvästi, erotakseen kaikista yön syvän hiljaisuuden muodostavista sekavista äänistä, mutta kuitenkin siksi heikosti, ettei tyttö olisi osannut sanoa, tuliko se läheltä vai kaukaa, suuren linnan seinien sisältä vai ulkoa puiston pimennöistä.

Hän nousi hiljaa vuoteeltaan. Hänen ikkunansa oli raollaan, hän työnsi auki molemmat puoliskot. Kuutamoa hopeoitsi hiljaista maisemaa – ruohoisia nurmia ja pensastoja, missä vanhan luostarin hajonneet rauniot kuvastuivat synkkinä ääriivoina, katkenneine pilareineen, vajanaisine suippokaarineen, pylväskäytävä-jätteineen ja tukikaarisirpaleineen. Hento henkäys hiveli kiinteitä pintoja, sai tuskin puiden paljaita oksia heilahtelemaan ja kahisi pensasaitojen hiirenkorvalle puhjenneissa lehvistöissä.

Äkkiä sama ääni... Se tunkeusi vasemmalta ja tytön kamarin alapuolella olevasta huonekerrasta, niistä saleista siis, jotka täyttivät linnan läntisen sivustan.

Vaikka olikin reipas ja voimakas, nuori tyttö tunsikin hiipivää pelkoa. Hän heitti ylleen yöpuvun ja sieppasi tulitikut.

"Raymonde... Raymonde..."

Heikosti kuin hengähdys kutsui häntä ääni viereisestä huoneesta, jonka ovi ei ollut suljettu. Hän hapuili sinne, mutta hänen serkkunsa Suzanne tulikin jo vastaan ja horjahti hänen syliinsä.

"Raymonde... sinäkö siinä? Kuulitko?"

"Kyllä... vai niin, sinä et nuku?"

"Koira kai minut herätti... jo pitkän tovin olen ollut valveilla. Mutta se ei enää hauku. Mitähän kello lieneekään?"

"Neljän vaiheilla."

"Kuule... salissa ihan varmasti kävelee joku."

"Ei ole vaaraa, onhan isäsi kotona, Suzanne."

"Mutta häntä voi vaara uhata. Hän makaa pikku salin vieressä."

"Herra Daval on täällä myös..."

"Linnan toisessa päässä. Miten saattaisi hän kuulla?"

He epäröivät, eivät tieneet mihin ryhtyä. Kirkuisivatko? Huutaisivat apua? Sitä he eivät uskaltaneet, heidän omankin äänensä sointu hirvitti heitä. Mutta Suzanne, joka oli lähestynyt ikkunaa, kirahti tukahtuneesti.

"Katso tuonne... mies... suihkulähteen luona..."

Siellä todellakin teki mies lähtöä nopein askelin. Hän kantoi kainalossaan hyvin suurta esinettä – he eivät kyenneet erottamaan, mikä se hänen sääriinsä mätkähteli käyntiä haitaten. He näkivät hänen astelevan vanhan kappelin ohi muurissa olevaa pikku veräjää kohti. Veräjä tuntui olevan auki, sillä yökulkija katosi äkkiä tyttöjen kuulematta saranain tavanmukaista kitinää.

"Hän tuli salista", kuiskasi Suzanne.

"Ei, portailta ja eteisestä hän olisi suunnannut kulkunsa enemmän vasempaan. Ellei..."

Sama ajatus hätkähdytti molempia. He kurottausivat ulos. Heidän allaan oli seinää vasten nostettu tikapuut ensimmäiseen huonekertaan. Kivikuistille heijastui valoa. Ja toinen mies, myös jotakin kantaen, kapusi kuistin kaiteen yli, riensi alas tikkaita ja pakeni samaa tietä kuin edeltäjänsäkin.

Kauhistuneenapa hervotonna valahti Suzanne polvilleen, kuiskaten:

"Meidän täytyy huutaa... huutaa apua..."

"Kuka tulisi apuun? Isäsi... mutta entä jos siellä vielä on montakin miestä... ja he syöksyvät hänen kimppuunsa?"

"Me... me voisimme ilmoittaa palvelusväelle... sinun soittojohtosi vie niiden huonekertaan..."

"Niin, voimmehan... hyvä että muistit... kun vain ehittäisivät ajoissa!"

Raymonde etsi käsiinsä vuoteensa vierestä soittojohtoon nastan ja painoi sitä. Ylhäältä kuului kilinää, ja heistä tuntui, että yöllisten vieraitten täytyi kuulla soitto hyvin selvästi tuonne alas.

He odottivat. Hiljaisuus kävi kammottavaksi, eikä pienintäkään henkäystä kahahdellut pensaitten lehdissä.

"Minua pelottaa... minua pelottaa..." hoki Suzanne.

Ja äkkiä kuului pimeästä heidän altaan taistelun temmellystä, huonekaluja paiskautui lattiaan, kajahti sanoja, huudahduksia, päättyen kamalaan, hirvittävään, käheään korinaan, kuin olisi joku murhattu...

Raymonde ryntäsi ovelle. Suzanne riippui epätoivoisesti kiinni hänen käsivarressaan.

"Ei, ei, älä jätä minua yksin... minua pelottaa..."

Raymonde työnsi hänet syrjään ja syöksähti ulos käytävään. Häntä pian seurasi kirkuva Suzanne, hoippuen seinästä toiseen. Edellinen ehti portaille, kiiti siitä alas, säntäsi salin ovelle ja pysähtyi kynnykselle kuin naulittu, Suzannen lyyhistryessä lattialle hänen viereensä. Heitä vastassa seisoivat kolmen askeleen päässä lyhty kädessä miehet. Hän suuntasi valon nuoriin tyttöihin niin, että se häikäisi heidät, tähysteli tarkoin heidän kalpeita kasvojaan, otti sitten häikäilemättä lakkinsa, aivan tyynenä liikkeissään, poimi käteensä pienen paperipalasen ja pari oljenkortta sekä poisti muitakin jälkiä matolta, astuskeli kuistille, kääntyi nuoriin tyttöihin päin, kumarsi heille syvään ja katosi.

Suzanne kiiruhti pikku kammioon, joka oli ison salin ja hänen isänsä makuuhuoneen välillä. Mutta jo ovelta hirmustutti häntä kauhea näky. Viistossa kuutamon juovassa hän näki kaksi liikkumatonta ruumista vierekkäin lattialla. Hän kumartui toisen yli.

"Isä!... Isä rakas!... Sinäkö siinä? Mikä sinun on?" huusi hän suunniltaan säikähtäneenä.

Tuokion kuluttua liikahti kreivi de Gesvres. Hän virkkoi voipuneella äänellä:

"Älä ole peloissasi... minä en ole haavoittunut. Mutta Daval... Eläkö hän? Veitsi... Veitsi?"

Nyt saapui kaksi palvelijaa tuoden valoa. Raymonde kumartui toisen ruumiin yli ja tunsu sen Jean Davaliksi, kreivin sihteeriksi ja uskotuksi. Verta tihkui hänen kaulastaan. Hänen kasvojansa leimasi jo kelmeydellään kuolema.

Tyttö nousi, astui ulos salista, otti asetelineeltä kiväärin, jonka tiesi panostetuksi, ja kiirehti kuistille. Oli varmasti kulunut ainoastaan viisi- tai kuusikymmentä sekuntia siitä kun mies laski jalkansa ylimmälle tikkaalle. Hän ei siis voinut olla kaukana, varsinkaan kun oli älynnyt olla siksi varovainen, että oli nostanut tikapuut hiukan sivulle, pois muiden käytettävistä. Raymonde näkikin hänet todella pian hiipimässä pitkin vanhan luostarikäytävän raunioita. Tyynesti tähdäten hän laukaisi. Mies kaatui.

"Kas sillä tavalla, sen nyt saamme siepatuksi!" huudahti toinen palvelijoista. "Minä menen alas hänen luokseen..."

"Ei, Victor, hän nousee... mene mieluummin pikku veräjälle. Hän voi päästä ulos ainoastaan sitä kautta."

Victor juoksi alas, mutta ennen kuin hän oli edes ehtinyt puistoon asti oli mies taas kaatunut kumoon. Raymonde huusi toista palvelijaa.

"Albert, näetkö hänet tuolla? Lähellä isoa kaarikäytävää?"

"Näenpä kyllä, hän ryömii ruohossa... mies on saanut mitä sietääkin."

"Pitäkää häntä silmällä täältä."

"Hän ei voi mitenkään pujauttaa pois. Raunioiden oikealla puolellahan on avoin ruohokenttä..."

"Ja te, Victor, vartioitsette veräjää siellä vasemmalla", käski tyttö ikkunasta ja tarttui jälleen kivääriin.

"Ettehän toki mene tuonne, neiti?"

"Menen kyllä", vastasi hän päättävällä äänellä ja jyrkästi liikuttaen kättään, "antakaa minun menetellä mieleni mukaan... minulla on yksi panos jäljellä. Jos hän liikahtaakaan paikaltaan..."

Hän oli jo menossa. Hetkistä myöhemmin näki Albert hänen suuntaavan kulkunsa raunioita kohti. Hän huusi menijälle ikkunasta:

"Mies on ryöminyt kaarikäytävän taakse. En näe häntä enää. Varokaa, neiti..."

Raymonde kiersi vanhan luostarihiphan katkaistakseen mieheltä perätyymistien, ja Albert kadotti hänet pian näkyvistään. Muutaman minuutin kuluttua, kun tyttöä yhä ei näkynyt, hän kävi levottomaksi ja koetti kiinteästi pitäessään raunioita silmällä saavuttaa tikapuut sen sijaan että hänen olisi muutoin ollut pakko lähteä liikkeelle portaita myöten. Tämän onnistuessa hän nopeasti juoksi alas tikkaita ja riensi suoraa päätä kaarikäytävälle, missä oli viimeistä kertaa nähnyt miehen. Kolmekymmentä askelta loitompana hän kohtasi Raymondin, joka etsiskeli Victorin keralla kävelen.

"No?" tiedusti hän.

"Mahdoton löytää miestä", vastasi Victor.

"Pikku veräjä?"

"Minä tulen sieltä. Tässä on avain."

"Mutta täytyyhän hänen..."

"Oh, kyllä hän kiinni joutuu; kymmenen minuutin kuluttua on meillä rosvo käsissämme."

Vuokraaja ja hänen poikansa, laukaukseen heränneinä, saapuivat nyt piharakennuksista, jotka sijaittivat kaukana oikealla, mutta muurin sisäpuolella. He eivät olleet kohdanneet ketään.

"Niin, tietysti", sanoi Albert, "se roisto ei ole voinut poistua raunioista. Jostakin kolosta sen saamme."

He järjestivät oikean ajolahdin, nuuskivat läpikotaisin jok'ainoan pensaan, työnsivät syrjään tuuheat murattiköynnökset, jotka olivat kietoutuneet pilarinkappaleiden verhoksi. Katsottiin, että kappeli oli lukittu ja ettei sen ikkunoista ollut ainoatakaan särjetty. Käytiin ympäri luostarikäytävän, tutkittiin kaikki sopet ja komerot. Etsintä oli turha.

Yksi ainoa löytö: juuri siitä paikasta, mihin mies oli Raymondin haavoittamana kaatunut, löydettiin pehmeä, kellanruskea autonkuljettajan nahkalakki. Siinä kaikki.

Kello kuudelta aamulla saivat Guville-la-Rivién poliisiviranomaiset ilmoituksen asiasta ja lähtivät tapahtumapaikalle, pikaviestinä lähetettyänsä Dieppen tuomioistuimelle pikku kirjelmän, joka sisälsi yksityiskohtaisemman selonteon rikoksesta; sen pääosallinen toivottiin pian saatavan vangituksi, koska jo oli löydetty hänen päähineensä ja tikari, jolla hän oli konnantyönsä tehnyt.

Kello kymmenen vierivät kahdet vuokraavaunut pitkin loivaa linnan mäkeä. Toisissa ajopeleissä, vanhoissa rehellisissä avovaunuissa, kyydittiin nimismiestä sekä tutkintotuomaria ja tämän kirjuria. Toisissa taas, vaatimattomissa kärryissä, istui kaksi nuorta sanomalehtimiestä, Rouenin lehden ja erään ison pariisinlehden edustajia.

Vanha linna pistäytyi esille. Muinaisena luostarina se oli joutunut vallankumouksen jalkoihin, mutta kreivi de Gesvres oli kaksikymmenvuotisen omistuskautenaan korjallut sitä kuntoon. Nyt siinä oli kellotornilla varustettu päärakennus ja kaksi sivustaa, kumpaisellakin omat kivikuistiset ulkoportaansa. Puiston muurien yli näkyi korkeitten normandialaisten rantakallioiden kannatteleman ylämaan tuolla puolen meren sininen viiru Sainte-Margueriten ja Varangevillen kylien lomasta.

Siellä asui kreivi de Gesvres, seuranaan kaunis, keijumainen, vaaleatukkainen tyttärensä Suzanne ja sisarentyttärensä Raymonde de Saint-Véran, jonka hän oli ottanut hoitoonsa kaksi vuotta takaperin Raymondin jäätyä yksikseen maailmaan sekä isänsä että äitinsä menettämällä. Silloin tällöin kävi linnassa joitakuuta naapureita vieraina. Kesäisin kreivi melkein joka päivä kävi Dieppessä molempien nuorten neitosien keralla. Hän oli kookas mies, kasvot kauniit ja vakavat, tukka jo harmahtava. Suurta omaisuuttaan hän hoiti itse, apunaan tiluksiensa hoidossa sihteerinsä Jean Daval.

Tutkintotuomari sai ensimmäisen ilmoituksen heti santarmikorpraali Quevillonilta. Rikollista ei ollut vielä vangittu, mutta sen täytyi tapahtua jo pian; puiston kaikkia teitä vartioitiin. Hänen oli mahdoton päästä pakoon.

Pikku joukko marssi sitten pohjakerran kokous- ja ruokasalien kautta ensimmäiseen huonekertaan. Heti pisti silmään, että salissa vallitsi täydellinen järjestys. Ei ainoatakaan huonekalua, ei pienintä kapinettakaan näyttänyt siirretyn tavalliselta paikaltaan, ja näiden huonekalujen ja pikku kappaleiden välissä ei ollut tyhjää tilaa. Oikealla ja vasemmalla riippui useita flaamilaisia korukudoksia seinäverhoja, joiden kuviot esittivät maalausaiheita. Taustalla riippui telineillensä neljä kaunista antiikkisiin puitteisiin sovitettua öljymaalauksia, aiheinaan kohtauksia jumalatarustosta. Ne olivat kuuluisat Rubens-työkalut, jotka seinäverhojen ohella oli kreivi de Gesvresille testamentannut hänen enonsa, Espanjan ylimys markiisi de Bobadilla.

Herra Filleul, tutkintotuomari, huomautti:

"Jos varkaus on ollut rikoksen vaikuttimena, niin yritys ei ainakaan ole tähän saliin kohdistunut."

"Kuka tietää?" vastasi yleinen syyttäjä, joka puhui vähän, mutta jyrkästi tuomarin mielipiteitä vastaan.

"Mutta, monsieur, murtovarkaan ensimmäisenä ajatuksena olisi anastaa nuo maailmankuulut korukudokset ja taulut."

"Kenties hän ei ehtinyt..."

"Sen saamme nähdä."

Samassa astui saliin kreivi de Gesvres lääkärin saattamana. Kreivi ei enää tuntunut kärsivän mitään haittaa häntä kohdanneesta hyökkäyksestä ja toivotti molemmat virkamiehet tervetulleiksi. Sitten hän avasi kammion oven.

Siinä huoneessa ei rikoksen tapahduttua ollut käynyt kukaan muu kuin lääkäri. Hurja epäjärjestys oli öisen temmellyksen todistuksena. Kaksi tuolia oli kumollaan, yksi pöytä kappaleina, ja lattialla oli siroiteltuina sellaisia esineitä kuin matka-pöytäkello, kirjoitusteline ja kirjepaperilaatikko. Useille hajalleen lentäneille paperilehdille oli räiskynyt verta.

Lääkäri siirsi syrjään palttina-verhon, joka oli heitetty ruumiin yli. Jean Daval makasi selällään ja toinen käsivarsi allaan; hän oli pukeutunut tavallisiin manchestervaatteisiinsa, jalassa rautahelaiset saappaat. Häneltä oli riisuttu kaulahuivi ja irtokaulus, ja kaulan juuressa näkyi pieni haava.

"Hänen on täytynyt kuolla silmänräpäyksessä", selitti lääkäri. "Yksi pisto riitti."

"Teko varmaankin tehtiin sillä veitsellä, jonka näin salin uuninreunuksella nahkalakin vieressä", virkkoi tutkintotuomari.

"Niin", vahvisti kreivi de Gesvres, "veitsi löydettiin täältä. Se kuuluu salin asekoelmaan, josta sisarentyttäreni, neiti de Saint-Véran, tempasi itselleen kiväärin. Mitä autonkuljettajan lakkiin tulee, niin sen ilmeisesti omisti murhaaja."

Herra Filleul tarkasteli vielä jonkun aikaa huonetta, teki lääkärille muutamia kysymyksiä ja pyysi sitten kreivi de Gesvresiltä kertomaan, mitä hän oli nähnyt ja tiesi. Kreivin selonteko kuului seuraavasti:

"Jean Daval se minut herätti. Nukuinkin muuten huonosti ja olin valveilla hetkisen, ollen kuulevinani ääniä. Äkkiä avasin silmäni ja näin hänen seisovan vuoteeni vieressä kynttilä kädessä ja täydessä puvussa... kuten nyt... sillä hän istui useasti myöhään yöllä työssä. Hän näytti hyvin kiihtyneeltä ja sanoi minulle matalalla äänellä: 'Salissa on ihmisiä.' Kuulinkin sieltä kolinaa. Nousin makuulta ja raotin tämän kamarin ovea. Samassa avautui toinen, isoon saliin vievä ovi, ilmestyi mies... heittäysi kimppuuni ja huumasi minut nyrkiniskulla ohimoon. Kerron teille tämän ilman yksityisseikkoja, herra tutkintotuomari, siitä syystä, että muistan vain tärkeimmät seikat ja että nämä tapahtuivat tavattoman nopeasti."

"Ja sitten?"

"Sitten... en tiedä enempää... makasin pyörryksissä. Tointuessani Daval virui kuoliaaksi lävistettynä vieressäni."

"Ette epäile ketään?"

"En."

"Eikä teillä ole vihamiehiä?"

"Ei minun tietääkseni."

"Eikö herra Davalillakaan ollut vihamiehiä?"

"Davalilla? Vihamiehiä? Hän oli parhaita ihmisiä maailmassa. Kaksikymmentä vuotta on Jean Daval ollut sihteerinäni ja – sen sanon kernaasti – uskottunani, enkä ole koskaan havainnut hänen saaneen osakseen muuta kuin myötätuntoa ja ystävyyttä."

"Tässä on kuitenkin tapahtunut sisäänmurto ja murha. Siihen täytyi toki olla aihe."

"Aihe? Varkaus ihan yksinkertaisesti!"

"Varkaus? Teiltä on siis varastettu jotakin?"

"Ei."

"No?"

"Niin, jos ei minulta olekaan mitään varastettu, jos en vielä kaipaakaan mitään, ovat ne kaikessa tapauksessa vieneet jotakin mukanaan."

"Mitä siis?"

"Sitä en tiedä. Mutta tyttäreni ja sisarentyttäreni voivat kivenkovaan vakuuttaa teille nähneensä kahden miehen erikseen kulkevan halki puiston, kumpaisellakin varsin raskas taakka kannettavanaan."

"Neitokset..."

"Neitokset nähneetkö unta? Tekisi mieleni uskoa niin, sillä aamusta asti olen turhaan etsinyt ja pohtinut. On muuten helppo kuulustella heitä."

Serkukset käytiin kutsumassa paikalle. Suzanne oli vielä ihan valju ja vapiseva, kyeten tuskin puhumaan. Raymonde oli tarmokkaampi ja miehekkäämpi – ja ruskeiden silmiensä heleässä hohteessa myöskin kauniimpi – kertoen selkeästi yön tapahtumat ja oman osuutensa niissä.

"Olette siis aivan varma tiedoissanne, neiti?"

"Ehdottomasti. Puiston halki kulkevat miehet kantoivat kapineita."

"Entä kolmas?"

"Hän lähti täältä tyhjin käsin."

"Voitteko mainita meille hänen tuntomerkkinsä?"

"Hän häikäisi silmiämme kaiken aikaa lyhdyllään. Voin korkeintaan sanoa, että hän tuntui pitkältä ja vantteralta."

"Saitteko tekin hänestä saman vaikutelman, neiti?" kysyi tuomari Suzanne de Gesvresiltä.

"Kyllä... en...", vastasi Suzanne kooten ajatuksiansa, "minusta hän näytti keskikokoiselta ja solakalta".

Herra Filleul hymyili, sillä hän oli tottunut siihen, että henkilöt saavat samasta asiasta aivan erilaisia käsityksiä.

"Tutkimustemme esineenä on siis eräs henkilö – salissa tavattu – joka on pitkä ja lyhyt, vanttera ja solakka, sekä kaksi muuta henkilöä, puistossa nähdyt miehet, joiden syytetään tästä salista vieneen tavaroita... joskin ne vielä ovat täällä jäljellä."

Herra Filleul oli iroonisen suunnan tuomareita, kuten hän itse sanoi. Hän myös halusta tehosi yleisöön ja näytteli terävyyttään; sitä todisti saliin yhä lukuisampana tungeksiva ihmisparvi. Paitsi sanomalehtimiehiä nähtiin siellä vuokraaja ja hänen poikansa, puutarhuri vaimoineen, linnan koko palvelusväki ja molempien Diepeestä saapuneiden ajopelien ajurit.

Hän jatkoi:

"On myös todennettava, millä tavoin tuo kolmas henkilö katosi. Tehän ammutte tällä pyssyllä, neiti, ja tästä ikkunasta?"

"Niin, hän kaatui rikkaruohon melkein peittämälle hautakivelle, vasempaan luostarikäytävästä."

"Mutta nousi taas jaloilleen?"

"Vain puolittain. Victor kiiruhti heti alas vartioitsemaan pikku veräjää, ja minä seurasin perässä, jättäen palvelijamme Albertin tänne pitämään haavoittunutta silmällä."

Albert sai nyt todistaa vuorostaan, ja tuomari laati seuraavan tuloksen:

"Teidän tiedonantojenne mukaan ei haavoittunut siis ole voinut paeta vasemmalle, koska veräjä oli vartioitu, eikä oikealle, koska siinä tapauksessa olisitte nähnyt hänen menevän ruohokentän yli. Siis oleskelee hän logiikan kaikkien sääntöjen mukaan nykyään sillä verrattain rajoitetulla alueella, joka meillä on silmiemme edessä."

"Se on minun vakaumukseni."

"Ja myöskin teidän, neiti?"

"Niin."

"Ja samaten minun", lausui Victor.

Nimismies huudahti ilvehtivällä äänellä:

"Etsinnän ala on pieni, tarvitsee vain jatkaa neljä tuntia sitten aloitettuja tutkimuksia."

"Kenties meitä lykää paremmin."

"Lähetäkää heti joku väestänne Dieppeen hattutehtailija Maigretille Rue de la Barren varrelle pyytäen herra Maigretia jos mahdollista ilmoittamaan, kenelle hän on myynyt tämän lakin."

"Etsinnän ala", kuten nimismies sitä nimitti, oli linnan, oikealla olevan ruohokentän sekä vasemmalla ja vastapäätä linnaa olevan muurin kulmauksen välinen alue, sivuiltaan noin sadan metrin mittainen neliö, jossa oli siellä täällä hajallaan Keskiaikana kuulun Ambrumésyn luostarin raunioita.

Tallatussa ruohikossa löydettiin heti jälkiä pakolaisesta. Kahdessa kohden havaittiin mustunutta, melkein kuivanutta verta. Luostarikäytävän rajana olevan kaarikulmakkeen takana ei enää ollut merkille pantavaa; siellä kun maa oli männynneulasien peitossa eikä voinut säilyttää jälkiä ihmisruumiin kosketuksesta. Mutta miten oli haavoittunut sitten kyennyt välttämään nuoren tytön, Victorin ja Albertin silmän? Ensin olivat palvelijat ja sitten santarmit penkoneet muutamia pehkoja moneen kertaan, etsineet joidenkuiden hautakivien alta, ja siinä kaikki.

Tutkintotuomari antoi puutarhurin, jolla oli avain, avata kappelin, kerrassaan ihailtavan veistotaiteen tuotteen, jonka aika ja vallankumoukset olivat säästäneet. Hienosti kaiverrettuine koristeovineen ja runsaine veistokuvineen oli se aina saavuttanut ylistelyjä yhtenä normandialaisen gotiikan ihmetyönä. Kappeli oli sisältä hyvin yksinkertainen, ainoana kaunistuksenaan marmorialttari; mitään suojapaikkaa se ei tarjonnut. Ja millä tavoin olisi hän sisällekään päässyt?

Tutkimus päättyi pikku veräjän luona, josta yleisöä laskettiin sisälle raunioita katselemaan. Se avautui luostarialueen ja hyljättyjä soranottoaikoja sisältävän metsän väliselle ahtaalle solatielle. Herra Filleul kumartui alas: maantien hiekassa näkyi goodwich-kumirenkaiden uurtoja. Raymonde ja Victor olivat tosiaankin kiväärinlaukauksen jälkeen olleet kuulevinaan auton kohua. Tutkintotuomari arveli:

"Haavoittunut on kai lähtenyt rikostoveriensa seuraan."

"Mahdotonta!" huudahti Victor. "Olin jo veräjällä silloin kun neiti ja Albert vielä näkivät hänet."

"Mutta jossakinhan hänen täytyy oleksia! Ulko- tai sisäpuolella, kolmatta mahdollisuutta ei ole."

"Hän on täällä", inttivät palvelijat itsepäisesti. Tuomari kohautti hartioitaan ja palasi hyvin suutuksissaan linnaan. Asia oli ilmeisen huonolla tolalla. Varkaus, jossa ei mitään varastettu, näkymätön vanki, eipä se kovin ilahduttavaa ollut.

Kello oli paljon. Kreivi de Gesvres kutsui virkamiehet ja molemmat sanomalehtiselostajat aamiaiselle. Ateria nautittiin ääneti, sitten herra Filleul meni jälleen saliin, missä kuulusteli

palvelijoita. Mutta jonkun ajan kuluttua kuului pihan puolelta kavioiden töminää, Ja Dieppeen lähetetty santarmi astui hetkistä myöhemmin sisälle.

"No, tapasitteko hattutehtailijan?" huudahti tuomari, innokkaana vihdoinkin saamaan ensimmäisen todellisen tiedon.

"Tapasin herra Maigretin. Tämä lakki on myyty eräälle ajurille."

"Ajurille!"

"Niin, ajurille, joka pysähdytti vaununsa myymälän eteen ja kysyi, oliko eräälle hänen liiketuttavallensa saatavissa keltaisesta nahasta valmistettua autonkuljettajan lakkia. Tämä oli jäljellä. Hän maksoi edes kokoa katsomatta ja lähti tiehensä. Hänellä oli hyvin kiire."

"Millaiset ajopelit?"

"Avoimet vuokra-ajurin vaunut."

"Ja minä päivänä?"

"Minä päivänä? Tänään tietysti, aamulla kello kahdeksan."

"Tänään aamulla? Mitä höpisetätte?"

"Lakki ostettiin tänä aamuna."

"Sehän on mahdotonta, se kun yöllä löydettiin puistosta. Löytyäkseen täytyi sen tietysti olla siellä, joten sen myös täytyy olla sitä ennen ostettu."

"Tänä aamuna. Niin vakuutti hattutehtailija."

Syntyi tuokion kestävä ällistyksen äänettömyys. Tutkintotuomari vaivasi aivojaan. Äkkiä hän hätkähti; asia alkoi valjeta.

"Kutsukaa tänne ajuri, joka kyyditsi meitä tänne aamulla! Hänet, jolla oli avoimet vaunut! Kutsukaa tänne!"

Santarmikorpraali ja hänen käskyläisensä kiiruhtivat alas kartanolle. Muutaman minuutin kuluttua palasi korpraali yksinään.

"Ajuri —?"

"On syönyt aamiaista keittiössä ja sitten..."

"Sitten?"

"Poistunut."

"Vaunuineen?"

"Ei. Sanoen muka pistäytyvänsä Ouvilleen jotakuta sukulaistaan tervehtimään on hän lainannut tallirengin polkupyörän. Tässä on hänen hattunsa ja kauhtanansa."

"Mutta eihän hän toki ole livistänyt avopäin?"

"Hän otti taskustaan lakin ja pisti sen päähänsä."

"Lakin?"

"Niin... keltaisen nahkalakin."

"Keltaisen nahkalakin? Ei, ei suinkaan, tässähän se on."

"Niin, herra tuomari, mutta hänellä on samanlainen."

Nimismies nauraa tirskei.

"Hupainen juttu! Mainio! On kaksi lakkia. Toinen, joka oli oikea ja koitui ainoaksi todistuskappaleeksemme, on nyt valeajurin päässä. Toinen, joka on väärä, on teillä kädessänne. Se kelpo mies on puijannut meitä perusteellisesti."

"Ajakaa häntä takaa! Noutakaa hänet takaisin!" huusi herra Filleul. "Korpraali Quevillon, kaksi miehistänne ratsain liikkeelle täyttää karkua!"

"Hän on jo kaukana", arveli nimismies.

"Ehtipä hän kuinka kauas tahansa, kiinni meidän täytyy hänet saada."

"Toivon niin, mutta luulen, että ponnistuksemme ovat ensi kädessä keskitettävät tänne. Lukekaahan tämä paperilappu, jonka juuri löysin kauhtanan taskusta."

"Minkä kauhtanan?"

"Ajurin."

Ja nimismies ojensi herra Filleulille kokoontaitetun paperin, jolle oli lyijykynällä kirjoitettu jokseenkin kehittymättömällä käsialalla:

"*Voi neitiä, jos on surmannut isännän.*"

Tämä herätti melkoista hämmästyä.

"Varoitettuja siis nyt olemme", jupisi nimismies.

"Herra kreivi", lausui tuomari, "älkää millään muotoa olko levoton. Älkää tekään, hyvät neidit. Tämä uhkaus on aivan merkityksetön, koska poliisit ovat täällä. Kaikkiin varokeinoihin ryhdytään. Minä vastaan teidän turvallisuudestanne. Mitä teihin tulee, hyvät herrat", lisäsi hän molempiin sanomalehtimiehiin kääntyen, "niin luotan vaitiolonne. Minun liiallisen auliuteni kauttahan olette saaneet olla saapuvilla tutkinnossa, ja te palkitsisitte minua pahoin, jos..."

Hän vaikenä, kuin äkillisen mielijohteen saaneena, tarkasteli kumpaistakin nuorta miestä vuorotellen ja astui sitten toisen luo.

"Missä lehdessä työskentelette, monsieur?"

"Rouenin lehdessä."

"Onko teillä valtuuskorttia?"

"On tässä."

Kaikki oli kunnossa. Ei ollut mitään muistutettavaa. Herra Filleul kääntyi toiseen sanomalehtikertojaan.

"Entäs te?"

"Minä?"

"Niin, te. Kysyn teiltä, mihin lehteen kuulutte."

"Kirjoittelen useampiin lehtiin, herra tuomari... miten sattuu..."

"Teidän valtuuskorttinne?"

"Sellaista minulla ei ole."

"Vai ni-in. Mistä se johtuu?"

"Sanomalehdet antavat valtuuskortteja ainoastaan toimituksensa vakinaisille jäsenille."

"Ja te?"

"Minä, minä olen pelkkä tilapäinen avustaja. Lähettelen kirjoituksiani oikeaan ja vasempaan; ne otetaan vastaan tai hyljätään, miten milloinkin."

"Mikä on nimennekään? Näyttäkääpä papereitanne..."

"Nimeni ei ilmaise teille mitään. Ja papereita minulla ei ole minkäänlaisia."

"Eikö teillä ole mitään paperia, mikä osoittaa ammattinne?"

"Minulla ei ole mitään ammattia."

"Mutta hitto vieköön", huudahti tuomari kiivaasti, "ettehän vaatine saada säilyttää tuntemattomuutenne, pujahdettuanne tänne viekkaukella ja nuuskittuanne tietoonne poliisisalaisuuksia?"

"Pyydän teitä ottamaan huomioon, herra tuomari, että te tullessani ette tehnyt minulle mitään kysymyksiä ja että minulla siis ei ollut mitään sanottavaa. Tutkimuksenne ei muuten ole tuntunut minusta salaiselta, koska oli saapuvilla niin paljon väkeä... vieläpä yksi rikollisistakin."

Hän puhui säveästi ja tavattoman kohteliaalla äänellä. Tuntematon oli aivan nuori mies, hyvin pitkä ja hintelä, ilman vähintäkään keikarimaisuutta pukeutunut liian lyhyihin housuihin ja liian ahtaaseen pikku takkiin. Hänellä oli rusottavat tytön kasvot, leveä otsa, suora pystytukka ja vaalea, epätasainen ja huonosti leikattu parta. Hänen vilkkaat silmänsä loistivat älyä. Hän ei tuntunut olevan vähääkään hämillään ja hymyili herttaisesti, ilman ivan vivahdustakaan.

Herra Filleul tähysteli häntä yrmeän epäluuloisesti. Molemmat santarmit vetäysivät lähemmä. Nuori mies huudahti hilpeästi:

"Herra tutkintotuomari, te ilmeisesti epäilette minua yhdeksi rikollisista. Mutta jos niin olisi asianlaita, niin enkö silloin olisi ajoissa puikkinut pakoon kuten toverini?"

"Saatoittehan toivoa, että..."

"Kaikki toiveet olisivat olleet järjettömät. Ajatelkaahan tarkemmin, herra tuomari, niin myönnätte, että kaikkien logiikan..."

Herra Filleul katsoi häntä suoraan silmiin ja sanoi karskisti:

"Riittää jo pila. Nimenne?"

"Isidore Beautrelet."

"Asemanne?"

"Seitsemäsluokkalainen Janson de Saillyn lyseossa."

Herra Filleul tuijotti silmät seljällään hämmästyksestä.

"Mitä lörpötätte? Seitsemäsluokkalainen..."

"Janson-lyseossa Rue de la Pompen varrella numero..."

"Äh, kuulkaas, laskette leikkiä minusta!" huudahti herra Filleul. "Ette saa jatkaa moista naljailua liian pitkälle."

"Tunnustan, herra tutkintotuomari, että hämmästyksenne ihmetyttää minua. Mikä minua estää olemasta oppilas Janson-lyseossa? Partani ehkä? Tyyntykää, se on tekoparta."

Isidore Beautrelet nykäisi pois leukaansa kaunistavat karvatukot, ja hänen parrattomat kasvonsa näyttäisivät vielä nuorekkaammiksi ja rusottavammiksi kuin koulupojan. Ja lapsekkaan hymyn paljastaessa hänen valkeat hampaansa pitkitti hän:

"Oletteko nyt vakuutettu? Pitääkö teidän saada vielä lisää todistuksia? Lukekaa siis osoite näistä isäni lähettämistä kirjeistä: 'Herra Isidore Beautrelet, Janson de Saillyn lyseon oppilas.'"

Tunsipa olevansa vakuutettu taikka ei, herra Filleulia ei juttu näyttänyt miellyttävän. Hän kysyi vihaisella äänellä:

"Mitä te täällä teette?"

"Minä... kartutan tietojani."

"Siihen tarjoutuu lyseoita... omanne."

"Te unohdatte, herra tutkintotuomari, että olemme tänään, huhtikuun 23 päivänä, keskellä pääsiäislomaa."

"Entä sitten?"

"Onhan minulla vapaus käyttää tätä lomaani mieleni mukaan."

"Isänne?"

"Isäni asuu kaukana, Savoijin sydämessä, ja vieläpä juuri hän onkin neuvonut minua tekemään pikku matkan pitkin La Manchen rannikkoa."

"Tekoparralla varustettuna?"

"Ei, se oli minun keksintöäni! Koulussa puhumme paljon salaperäisistä seikkailuista, luemme poliisiromaaneja, joissa ihmiset kätkeytyvät valepukuun. Haaveilemme monenmoisia pulmallisia ja hirveitä juttuja. Hauskuudekseni käytin tekoparta. Minulla oli siitä se etu, että minua kohdeltiin vakavuudella, ja tekeysin pariisilaiseksi sanomalehtikertojaksi. Sillä tavoin pääsin eilen illalla, vietettyäni kokonaisen viikon ilman mainittavia tapahtumia, rouenilaisen virkaveljeni tuttavuuteen, ja kun hän aamulla kuuli puhuttavan Ambrumésy-seikkailusta, tarjoutui hän ystävällisesti ottamaan minut mukaansa ja osalliseksi vuokravaunujen hinnasta."

Isidore Beautrelet kertoi kaiken tämän vilpittömällä ja hiukan lapsellisella avomielisyydellä, joka ehdottomasti herätti mieltymystä. Herra Filleuliakin, joka kuitenkin epäluuloisesti pysyi varuillaan, huvitti kuunnella häntä. Hän kysyi lauhtuneemmalla äänellä:

"Ja te olette tyytyväinen retkeenne?"

"Ihastunut! Sitäkin enemmän, kun en ole milloinkaan ollut mukana tällaisessa jutussa... ja siitähän ei puutu mielenkiintoa herättäviä piirteitä..."

"... tai niitä salaperäisiä sekaannuksia, joille tietenkin annatte suuren arvon."

"Ja jotka ovat kovin jännittäviä, herra tutkintotuomari! En tiedä mitään niin kannustavaa kuin nähdä kaikkien tosiseikkojen pistäytyvän niin sanoakseni pimeydestä esille, liittyvän yhteen ja vähitellen muodostuvan luultavaksi todelliseksi asiantilaksi."

"Luultavaksi todelliseksi asiaintilaksi... vähempi vauhti riittäisi, nuori mies! Tarkoitatteko sanoa, että teillä jo on valmiina pikku ratkaisunne arvoitukseen?"

"En suinkaan", vastasi Beautrelet nauraen. "Mutta minusta tuntuu ilmenevän muutamia kohtia... missä ei ole mahdoton muodostaa itselleen mielipidettä... ja toisia niinkin selviä, että tarvitsee vain tehdä johtopäätöksiä."

"No, tämänhän on ylen hauskaa, ja nyt saan vihdoin ja viimeinkin tietää jotakin. Sillä suureksi häpeäkseni tunnustan, että minä en tiedä mitään."

"Se johtuu siitä, että teillä ei ole ollut aikaa mietiskellä, herra tutkintotuomari. Mietiskely on pääasia. On tuiki harvinaista, että tosiseikat eivät sisällä omaa selitystensä."

"Ja ne tosiseikat, jotka nyt olemme panneet merkille, sisältävät teidän mielestänne oman selityksensä?"

"Eikö se ole teidänkin mielipiteenne? En kuitenkaan ole pannut merkille muita tosiseikkoja kuin ne, jotka on otettu pöytäkirjaan."

"Oivallista! Jos siis kysyisin teiltä, mitkä kapineet on varastettu tästä salista —?"

"Niin vastaisin teille, että tiedän sen."

"Erinomaista! Tiedätte asiasta enemmän kuin omistaja itse! Herra de Gesvres ei kaipaa mitään, mutta te kaipaatte. Teiltä puuttuu joku kirjakaappi ja luonnolliseen kokoon veistetty muistopatsas, joita kukaan ei ole koskaan ottanut huomataksensa. Ja jos kysyisin teiltä murhaajan nimeä?"

"Niin vastaisin tietäväni senkin."

Kaikki läsnäolijat hätkähtivät. Nimismies ja sanomalehdentoimittaja lähenivät toisiansa. Herra de Gesvres ja molemmat nuoret tytöt kuuntelivat tarkkaavasti. Beautreletin rauhallinen varmuus tehosi heihin.

"Tiedättekö murhaajan nimen?"

"Tiedän."

"Ja ehkä paikankin, missä hän nyt oleksii?"

"Kyllä."

Herra Filleul hykerteli käsiään.

"Onpa se onni kerrassaan! Tästä apajasta koituu urani loistokohta. Ja te voitte jo nyt antaa minulle päivänselviä selityksiä?"

"Kyllä, jo nyt... taikka, jos teillä ei ole sitä vastaan, tunnin tai parin kuluttua, oltuani mukana tutkintonne päättämisessä."

"Ei, ei suinkaan, heti, nuori mies..."

Raymonde de Saint-Véran, joka tämän kohtauksen alusta asti oli hellittämättä silmäillyt Isidore Beautreletia, astahti nyt herra Filleulin luo.

"Herra tutkintotuomari..."

"Mitä haluatte, neiti?"

Pari kolme sekuntia empi hän, katse Beautrelettiin kiintyneenä, mutta kääntyi sitten jälleen herra Filleuliin:

"Tahtoisin, että kysyisitte tuolta herralta, minkätähden hän eilen käveli solatiellä, joka johtaa pikku veräjälle."

Se oli teatteriyllätys. Isidore Beautrelet tuntui joutuvan ymmälle.

"Minä, neiti! Minä! Näittekö minut eilen?"

Raymonde seiso i mietiskelevänä tarkastellen Beautreletia, ikäänkuin etsien täyttä vahvistusta oletukselleen, ja vastasi tyynesti:

"Kello neljä ehtoopäivällä, käydessäni metsän läpi, kohtasin solatiellä teidän kokoisenne nuoren miehen. Hän oli pukeutunut kuten te, parta oli leikattu kuten teidän... ja sain ehdottomasti sen käsityksen, että hän ei halunnut tulla nähdyksi."

"Ja se olin minä?"

"On mahdotonta aivan ehdottoman jyrkästi vakuuttaa sitä, sillä muistini on hiukan hämärä. Mutta... mutta minusta tuntuu... yhdennäköisyys olisi muutoin kovin merkillinen..."

Herra Filleul oli kuin puusta pudonnut. Yksi rikollisista oli jo petkuttanut häntä; antaisiko hän nyt tämän koulupojaksi tekeytyneenkin vetää häntä nenästä? Nuoren miehen sävy tosin puhui hänen puolestaan, mutta eihän voi koskaan tietää...

"Mitä on teillä vastattavana, hyvä herraseni?"

"Että neiti erehtyy ja että voin sen helposti todistaa yhdellä ainoalla sanalla. Eilen siihen aikaan olin Veulesissa."

"Se teidän on todistettava. Missään tapauksessa ei asema enää ole sama. Korpraali, joku väestänne olkoon tämän herran seurana."

Isidore Beautreletin kasvot ilmaisivat syvää mielihapaa.

"Onko toimenpide pitkäaikainen?"

"Meidän täytyy ehtiä hankkia tarvittavat tiedot."

"Herra tutkintotuomari, pyydän teitä keräämään ne niin joutuisasti ja varoen kuin ikinä mahdollista..."

"Miksi niin?"

"Isäni on vanha. Me pidämme toisistamme kovin paljon, enkä mitenkään soisi hänen saavan huolia minun tähteni."

Äänen itkunsekainen sävy ei herra Filleulia miellyttänyt. Tämä kuulosti teatterimaiselta. Hän lupasi kuitenkin:

"Tänä iltana, viimeistään huomenna, osaan tehdä päätökseni."

Ehtoopäivä kului edelleen. Tutkintotuomari lähti jälleen luostarikäytävän raunioille ja ankarasti karkoitettuansa kaikki uteliaat otti itse johtaakseen etsintää ja käski järjestelmällisesti jakaa alueen pikku neliöiksi, jotka tutkittiin perusteellisesti yksi kerrallaan. Mutta päivän mennessä mailleen hän ei ollut juuri sen pitemmällä kuin ennenkään, ja hän selitti sillävälän linnan täyttäneelle sanomalehtimiesten liudalle:

"Hyvät herrat, kaikki aiheuttaa meidät otaksumaan, että haavoittunut on täällä, aivan lähellämme, mutta todellinen asiointila on sitä vastaan. Minun nähdäkseni on hänen siis onnistunut paeta, joten hän on linnan alueen ulkopuolella."

Yksissä tuumin santarmikorpraalin kanssa järjesti hän sentään varmuuden vuoksi puistoon vartion, ja vielä kerran perinjuurin tutkittuansa molemmat salit ja koko linnan sekä koottuaan kaikki tarpeelliset tiedot hän lähti nimismiehen seurassa takaisin Dieppeen.

Tuli yö. Koska oli määrä sulkea kammio, niin Jean Davalin ruumis vietiin toiseen huoneeseen. Kaksi lähiseudun vaimoa valvoi sen luona Suzannen ja Raymondin avulla. Alhaalla vanhassa rukouskappelissa torkkui nuori Isidore Beautrelet penkillä, ja häntä vartioitsi tarkoin maalaispoliisi, joka oli saanut hänet vastuulleen. Ulkona olivat santarmit, vuokraaja ja tusina talonpoikia asettuneet vartiopaikoilleen raunioihin pitkin muureja.

Kello yhteentoista oli kaikki rauhallista, mutta kymmenen minuuttia yli yhdentoista kuului laukaus linnan toiselta puolelta.

"Pitäkää varanne!" huusi korpraali. "Kaksi miestä jää tänne... te, Fossier, ja te, Lecanu... muut kaikki mars juoksuun!"

Kaikki hyökkäsivät alas ja kääntyivät linnan läntisen kulman taa. Epäselvä varjo vilahti pois pimeään. Uusi laukaus houkutteli heidät heti loitomma, melkein piharakennukselle asti. Ja kun he joukolla saapuivat hedelmäpuutarhan pensasaidalle asti, leimahti äkkiä tulipatsas ilmaan vuokraajan talon oikealta puolen, ja sitä seurasi sankka savupilvi. Heinillä katonraja myöten täytetty lato paloi.

"Ne roistot", huusi korpraali Quevillon, "ne ovat sytyttäneet ladon. Rynnätäänpä ohi, pojat. Ne eivät voi olla etäällä."

Mutta tuuli ajoi liekkejä asuinrakennukseen päin, ja täytyi ensin torjua vaara. He antausivat tähän työhön sitäkin innokkaammin, kun palopaikalle saapunut kreivi de Gesvres kiihotti heitä

palkinnon lupauksella. Kello oli kaksi aamulla, ennenkuin oltiin tulen herroina. Takaa-ajo olisi ollut hyödytön.

"Meidän täytyy käydä tätä juttua selvittämään päivän koittaessa", sanoi korpraali. "Ne ovat varmasti jättäneet jälkiä... kyllä ne löydämme."

"Minäpä mielelläni haluaisin tietää tämän hyökkäyksen syyn", kummasteli kreivi. "Perin joutavalta tuntuu minusta heinien polttaminen."

"Tulkaa mukaan, herra kreivi... minä kenties voin sanoa teille syyn."

He lähtivät yhdessä luostarikäytävän raunioille. Korpraali huusi:

"Lecanu!... Fossier!"

Toiset santarmit olivat jo etsimässä niitä tovereitaan, jotka oli sinne jätetty vartioimaan. Heidät löydettiin vihdoin muutaman askeleen päässä pikku veräjämästä. He makasivat maassa, köytettyinä, kapula suussa ja side silmillä.

"Herra kreivi", kuiskasi korpraali heitä päästeltäessä irti, "herra kreivi, meitä on petetty kuin pieniä lapsia".

"Kuinka niin?"

"Laukaukset, hyökkäys, tulipalo, kaikki oli juonta, jolla meidät viekoteltiin pois tuonne. Sillaikaa sidottiin molemmat miehemme, ja asia suoritettiin."

"Mikä asia?"

"Haavoittuneen poisvieminen tietysti!"

"Hoo, luuletteko niin?"

"*Luulenko* niin? Se on ihan varmaa. Se ajatus juolahti mieleeni kymmenen minuuttia takaperin. Mutta suunnattomassa typeryydessäni en tullut sitä jo aikaisemmin älynneeksi. Silloin olisimme siepanneet kiinni heidät jok'ainoan."

Quevillon polki maata äkillisen raivon valtaamana.

"Mutta minne hornaan ne ovat joutuneet? Kuinka ovat ne saaneet hänet pois? Ja hän, tuo roisto, missä hän piileskeli? Sillä tarkastimmehan aluetta koko päivän, eikähän mies voi kätkeytyä ruohotukkoon, semminkään haavoittuneena. Tämä on suorastaan noituutta!"

Mutta korpraali Quevillonia odotti vielä yksi hämmästys. Kun aamun sarastaessa menttiin rukoushuoneeseen, nuoren Isidore Beautreletin vankilaan, huomattiin nuorukaisen olevan tipo tiessään.

Tuolilla istui kyyryssä maalaispoliisi ja nukkui.

Hänen vieressään oli karahvi ja kaksi lasia. Toisen lasin pohjassa havaittiin hiukkanen valkeata pulveria.

Tutkimukset osoittivat ensinnäkin, että nuori Isidore Beautrelet oli antanut maalaispoliisille unipulveria, edelleen että hän oli saattanut päästä ulos ainoastaan ikkunasta, joka oli puolen kolmatta metriä korkealla lattiasta, ja lopuksi – hauska piirre – ettei hän voinut ylettää tuota ikkunaa muutoin kuin käyttämällä vartijansa selkää astinlautanaan.

TOINEN LUKU

— — —
Yön uutisia. Tohtori Delattre ryöstetty.

Juuri lehtemme joutuessa painoon tuodaan meille uutinen, jonka todenperäisyyttä emme uskalla mennä takaamaan, niin uskomattomalta se meistä tuntuu. Julkaisemme sen kaikin varauksin.

Tohtori Delattre, kuulu kirurgi, oli eilen illalla puolisonsa ja tyttären keralla katsomassa 'Hernanin' esittämistä Comédie Françaiseissa. Kolmannen näytöksen alussa, s.o. noin kymmeneltä, avautui hänen aitionsa ovi, ja muuan herrasmies, jolla oli kaksi kumppania takanaan, kumartui kuiskaamaan tohtorille, kuitenkin siksi kovaa, että rouva Delattre kuuli:

'Herra tohtori, minulla on peräti ikävä tehtävä toimitettavana ja olisin teille suuresti kiitollinen, jos helpottaisitte sitä minulle!'

'Kuka olette, monsieur?'

'Thésard, ensimmäisen arrondissementin poliisikomisario, ja minulla on määräys viedä teidät prefektuuriin herra Dudouisin kuulusteltavaksi.'

'Mutta...'

'Ei sanaakaan, herra tohtori, minä pyydän, ei liihakdustakaan. Tämä on surkuteltava erehdys, ja sen vuoksi täytyy meidän olla hiljaa ja karttaa huomion herättämistä. Ennen näytännön loppua olette jo taas täällä, siitä olen varma.'

Tohtori nousi istuimeltaan ja seurasi komisariota.

Näytännön loppuun hän ei palannut.

Hyvin levottomana lähti rouva Delattre poliisikomisariaattiin. Siellä hän tapasi todellisen herra Thésardin ja huomasi suureksi kauhukseen, että joku petturi oli vienyt hänen miehensä mukanaan.

Ensimmäiset tutkimukset ovat ilmaisseet, että tohtori on noussut autoon, ja että tämä auto on kadonnut Place de la Concordelle päin.

Keskipäiväpainoksessa julkaisemme lukijoille tämän käsittämättömän seikkailun jatkon.

— — —

Niin uskomaton kuin seikkailu olikin, oli se kumminkin tosi. Ratkaisua ei tarvinnut kauan odottaa, ja *Grand Journalin* keskipäiväpainos vahvisti sen, samalla kun muutamin sanoin ilmoitti sen omituisen lopun.

Jutun loppu

ja

ensimmäiset arvailut.

Tänä aamuna klo 9 toi tohtori Delattren talon n:o 78 portille Rue Duretin varrelle auto, joka heti poistui nopeasti.

N:o 78 Rue Duretilla on tohtori Delattren klinikka, jonne hän tuolla kellonlyönnillä saapuu joka aamu. Ilmoittautuessamme otti tohtori herttaisena meidät vastaan, vaikka olikin parhaillaan neuvottelussa etsivän osaston päällikön kanssa.

'Muuta en voi teille sanoa', hän vastasi, 'kuin että minua on kohdeltu erittäin hienotuntoisesti. Kolme kumppaniani olivat miellyttävimpiä ihmisiä, mitä konsaan olen tavannut, erinomaisen kohteliaita, sukkelia ja älykkäitä keskustelussaan, mikä oli suuri etu niin pitkällä matkalla.'

'Kuinka kauan sitä kesti?'

'Noin neljä tuntia, ja paluu saman verran.'

'Ja matkan määrä?'

'Minut vietiin sairaan luo, jonka tila vaati viipymätöntä kirurgista toimenpidettä.'

'Onnistuiko leikkaus?'

'Kyllä, mutta seuraukset voivat käydä vaarallisiksi. Täällä voisin vastata potilaan paranemisesta. Mutta tuolla, niissä olosuhteissa, mihin hän on joutunut...'

'Epäsuotuisissa olosuhteissa?'

'Mitä viheliäisimmissä... hotellihuoneessa ja ilman minkäänmoista hoidon mahdollisuutta...'

'Kuka siis voi pelastaa hänet?'

'Ihmetyö... ja hänen tavattoman terve ruumiinrakenteensa.'

'Ettekö voi kertoa enempää tästä merkillisestä hoidokistanne?'

'En, sitä en voi. Ensinnäkin olen vannonut, ja toisekseen olen vastaanottanut kymmenentuhatta frangia köyhäinklinikkaani varten. Ellen vaikene, ottavat he rahansa takaisin.'

'Tokko – uskotteko niin?'

'Kyllä, uskon varmastikin. Kaikki nuo ihmiset tuntuvat tietävän, mitä tahtovat.'

Tämän verran ilmoitti meille tohtori Delattre. Toiselta puolen tiedämme, että etsivän osaston päällikön ei ole hartaasta yrittelystään huolimatta vielä onnistunut houkutella häneltä lähempiä tietoja hänen tekemästensä leikkauksesta, hoitamastansa sairaasta, tai automatkan suunnasta. Näyttää siis olevan työlästä saada tietää totuus.

— — —
Tämän totuuden, jota puhelun laatija oli tunnustanut olevansa kykenemätön keksimään, arvasivat selvänäköisemmät asettamalla tohtorin matkan yhteyteen Ambrumésyssä sattuneet tapahtumat, jotka kaikissa saman päivän lehdissä kerrottiin pienimpiäkin yksityisseikkoja myöten. Ilmeisesti olivat keskenänsä yhteydessä haavoittuneen murtovarkaan katoaminen ja kuuluisan kirurgin ryöstö.

Tutkimukset sitäpaitsi todistivat oletuksen oikeaksi. Kun seurattiin polkupyörällä paenneen valeajurin jälkiä, havaittiin hänen tulleen Arques-metsään viidentoista kilometrin päähän linnasta, heittäneen polkupyöränsä ojaan, lähteneen Saint-Nicolasin kylään ja sieltä lähettäneen seuraavan sähkösanoman:

"A.L.N., Postikonttori 45, Pariisi.

Epätoivoinen, asema. Leikkaus heti. Lähettäkää kuuluisuus kansallistietä neljätöistä."

Tämä oli kumoamaton todistus. Pariisissa oleksivat rikostoverit ryhtyivät nyt kiireesti toimenpiteisiin. Kello kymmeneltä lähettivät he kuuluisuuden kansallistietä n:o 14, joka kulkee pitkin Arques-metsää ja päättyy Dieppeen. Sytyttämänsä tulipalon avulla saivat rosvo viedyksi pois johtajansa ja siirretyksi hänet ravintolaan, missä leikkaus tapahtui heti tohtorin saavuttua kello kaksi yöllä.

Asianlaita oli aivan epäilemätön. Pontoisessa, Courmayssa, Forgesissa oli ensimmäinen poliisipäällikön apulainen Ganimard, vasiten lähetettynä Pariisista apulaisensa Folenfantin keralla, todentanut auton kulkeneen yöllä ohitse. Samaten Dieppen ja Ambrumésyn välisellä taipaleella; ja joskin sen jäljet olivat äkkiä häipyneet puolen lieuen päässä linnasta, niin havaittiin kuitenkin joukko askelten jälkiä pienen puistoveräjän ja luostarikäytävän raunioiden välillä. Ganimard osoitti sitäpaitsi, että pikku veräjän lukko oli murrettu.

Kaikki oli siis selvillä. Oli enää vain löydettävä tohtorin mainitsema ravintola. Se oli helppo tehtävä Ganimardille, vanhalle kärsivälliselle vainukoiralle. Ravintolain lukumäärä on rajoitettu, ja potilaan tilan perusteella saattoi tarkoitettu ravintola olla ainoastaan Ambrumésyn läheisyydessä. Ganimard ja korpraali Quevillon lähtivät liikkeelle. Viidensadan, tuhannen, viidentuhannen metrin kehästä nuuskivat he kaikki mitä voitiin ravintoloiksi sanoa. Mutta vastoin kaikkia odotuksia pysyi kuoleva yhä näkymättömänä.

Ganimard oli itsepintainen. Hän laskeusi lauantai-iltana levolle päättäen itse jatkaa tiedustuksia sunnuntaina. Mutta sunnuntai-aamuna hän sai tietää, että santarmipatrulli oli edellisenä yönä nähnyt tuntemattoman olennon hiiviskelevän solatiella muurien ulkopuolella. Oliko se asemaa

tutkimaan pistäytynyt rikollinen? Saattoiko olettaa, että rosvoliiton päällikkö ei ollutkaan poistunut luostarikäytävästä tai sen läheisyydestä?

Illalla lähetti Ganimard santarmipatrullin vuokratalolle päin ja asettui itse Folenfantin kanssa vartioimaan muurien ulkopuolelle lähelle pikku veräjää.

Hiukan ennen puoltayötä saapui metsästä haamu, hiipi heidän välitsensä veräjälle ja astui puistoon. Kolme tuntia he näkivät hänen harhailevan oikealle ja vasemmalle, raunioiden keskellä, kumartuvan alas, kapuavan ylös vanhoja pilareita ja seisoskelevan pitkät ajat liikkumattomana. Sitten hän läheni veräjää ja astui taas ulos molempien virkamiesten välitse.

Ganimard tarttui häntä kaulukseen, Folenfantin kietaistessa käsivartensa hänen uumilleen. Hän ei ollenkaan asettunut vastarintaan, vaan antoi aivan säveästi heidän sitoa ranteensa ja viedä hänet linnaan. Mutta heidän tahtoessaan häntä kuulustella vastasi hän ainoastaan, ettei hän ollut velvollinen heille tekemään selvää puuhistaan ja että hän odottaisi tutkintotuomarin saapumista.

He köyttivät miehen sitten tukevasti sängynjalkaan toisessa niistä vierekkäisistä huoneista, jotka olivat heidän asuntonaan.

Herra Filleulin saapuessa maanantai-aamuna kello yhdeksältä kertoi hänelle Ganimard saaliistaan. Vanki noudettiin alas saliin. Hän oli Isidore Beautrelet.

"Herra Isidore Beautrelet!" huudahti herra Filleul ihastuneen näköisenä ja ojensi tulijalle molemmat kätensä. "Mikä mieluisa yllätys! Erinomainen salapoliisiharrastajamme täällä ja meidän vallassamme! Olipa onni! Herra apulaispäällikkö, sallikaa minun esitellä teille herra Isidore Beautrelet, Janson de Saillyn lyseon oppilas."

Ganimard näytti hieman ällistyvän. Isidore kumarsi hänelle hyvin syvään kuten suuressa arvossa pidetylle virkaveljelle ja lausui herra Filleuliin kääntyen:

"Herra tutkintotuomari, te näytte saaneen hyviä tietoja minusta?"

"Erinomaisia! Ensinnäkin olitte todellakin Veules-les-Rosesissa silloin kun neiti de Saint-Veran luuli nähneensä teidät solatiellä. Otamme kyllä vielä selvän siitä, kuka niin suuresti on teidän näköisenne. Edelleen olette te aivan oikein Isidore Beautrelet, seitsemännän luokan oppilas – vieläpä oivallinen oppilas, työteliäs ja mallikelpoinen käytökseltänne. Koska isänne asuu maaseudulla, käytte te kerran kuussa tervehtimässä hänen asiamiestänsä herra Bernodia, joka ylistelee teitä ylenpalttisesti."

"Joten..."

"Joten te olette vapaa, herra Isidore Beautrelet."

"Täydellisesti vapaa?"

"Niin. Mutta minä asetan pikku, pikku ehdon. Ymmärrättehän, etten voi päästää käsistäni herrasmiestä, joka antaa toisille unilääkettä, hyppää ulos ikkunasta ja sitten tavataan kiertelemässä yksityisellä alueella... etten voi päästää häntä ilman jonkunlaista hyvitystä."

"No?"

"Me palaamme keskeytyneeseen keskusteluunne, ja te kerrotte minulle, kuinka pitkälle olette edistynyt tutkimuksissanne. Kahden päivän vapaus on kai johtanut teidät varsin pitkälle?"

Kun Ganimard aikoi poistua selvästi ilmaistakseen halveksimisensa mokomaa leikkiä kohtaan, huudahti tuomari:

"Ei mitenkään, herra apulaispäällikkö, teidän paikkanne on täällä. Minä vakuutan teille, että herra Isidore Beautrelet tosiaan ansaitsee huomiota. Herra Isidore Beautrelet on minun saamieni tietojen mukaan saavuttanut Janson de Saillyn lyseossa suurta kunnioitusta havaintojen tekijänä, jonka silmää ei mikään välttä, ja hänen toverinsa kuuluvat pitävän häntä teidän kilpailijanne ja Sherlock Holmesin veroisena."

"Todellakin?" virkahti Ganimard ivallisesti.

"Aivan. Eräs heistä kirjoittaa minulle: 'Jos Beautrelet selittää tietävänsä jotakin, niin teidän pitää häntä uskoa, ja olkaa vakuutettu siitä, että hänen sanomansa on oikean asianlaidan tarkka määritelmä.'

Herra Isidore Beautrelet, nyt jos koskaan on oikea hetki osoittaa toverienne luottamus oikeutetuksi. Pyydän mitä hartaimmin, että nyt annatte tarkan määritelmän oikeasta asianlaidasta."

Isidore kuunteli hymyillen ja vastasi:

"Herra tutkintotuomari, te olette armoton. Teette pilaa meistä poloisista koulupojista, jotka huvittelemme niin hyvin kuin taidamme. Siinä muuten menettelettekin oikein, enkä enää aio antaa teille uusia aiheita leikinlaskuun."

"Koska ette tiedä mitään, herra Isidore Beautrelet?"

"Tunnustan todellakin kaikella nöyryydellä, etten mitään tiedä. Sillä sitä en tietämiseksi sano, että olen havainnut pari kolme seikkaa, jotka muuten eivät ole voineet välttää teidän huomiotaanne, siitä olen varma."

"Esimerkiksi?"

"Esimerkiksi *mitä* on varastettu."

"Vai niin, te tiedätte sen?"

"Te tiedätte sen varmasti myöskin. Siihen seikkaan kaikkein ensimmäiseksi kohdistin tutkimukseni, sillä se tuntui minusta hyvin helpolta."

"Vai – niin... hyvin helpolta?"

"Tietenkin. Tarvitsehan vain tehdä johtopäätöksiä."

"Ei muuta?"

"Ei."

"Ja nämä johtopäätökset?"

"Kuuluvat näin, ilman pitkiä puheita. Toiselta puolen *on tapahtunut varkaus*, koskapa molemmat neitokset ovat yhtä mieltä siitä, että he todella ovat nähneet kahden miehen pakenevan kantamuksineen."

"On tapahtunut varkaus."

"Toiselta puolen *ei ole kadonnut mitään*, sillä kreivi de Gesvres vakuuttaa niin ja hänen täytyy se tietää paremmin kuin kukaan muu."

"Ei ole kadonnut mitään."

"Näistä molemmista peruslauselmista joudutaan ehdottomaan johtopäätökseen: koska on tapahtunut varkaus eikä mitään ole kadonnut, niin on varastetun esineen sijalle tietenkin pantu toinen samanlainen. Sanon heti, että tosiseikat eivät kenties vahvista tätä todistelua. Mutta väitän, että se on ensimmäinen oletus, minkä voimme tehdä, ja että meillä ei ole oikeutta hyljätä sitä ennen kuin huolellisen tutkimuksen perästä."

"Niin... siinä olette oikeassa", myönsi tutkintotuomari ilmeisen kiinnostuneena.

"No", pitkitti Isidore, "mikä tässä salissa saattoi herättää murtovarkaitten himoa? Kaksi kapinetta. Ensinnäkin seinäkudokset. Mutta ne eivät tule kysymykseen. Antiikkisia korukudoksia ei voida jäljitellä, petos olisi heti pistänyt silmään. Kysymykseen tulee vain Rubens-aulujen kokoelma."

"Mitä sanotte?"

"Sanon, että tuossa seinällä riippuvat neljä Rubens-aulua ovat väärennetyjä."

"Mahdotonta!"

"Ne ovat väärennetyjä, ilman inttämistä, loogillisen välttämättömästi ja kumoamattomasti."

"Sanon teille vieläkin, että se on mahdotonta."

"Herra tutkintotuomari, pian vuosi takaperin tuli Charpenaisiksi itseään nimittävä nuori mies Ambrumésyn linnaan ja pyysi lupaa saada maalata jäljennökset Rubensin tauluista. Kreivi de Gesvres suostui. Viiden kuukauden ajan työskenteli Charpenais tässä salissa joka päivä aamusta iltaan. Hänen valmistamansa jäljennökset – puitteineen päivineen – ne nyt on vaihdettu niihin neljään alkuperäiseen maalaukseen, jotka kreivi testamentilla sai enoltaan Bobadillan markiisilta."

"Todistus?"

"Mitään todistusta en voi antaa. Taulu on väärennety sentähden, että se on väärennety, eikä minun mielestäni kannata noita edes tarkastella."

Herra Filleul ja Ganimard silmäilivät toisiaan hämmästyksensä salaamatta. Apulaispäällikkö ei enää ajatellutkaan poistumista.

Lopulta lausui tutkintotuomari:

"Meidän täytyy kysyä kreivi de Gesvresin mielipidettä."

Ja Ganimard yhtyi:

"Niin, ehdottomasti."

Ja he lähettivät kutsumaan kreiviä ystävällisesti pistäytymään saliin.

Se oli todellinen voitto nuorelle lyseolaiselle. Kahden sellaisen ammattimiehen kuin Filleulin ja Ganimardin pakottaminen kiinnittämään huomiota hänen oletuksiinsa olisi hivellyt toisen itserakkautta. Mutta Beautrelet näytti olevan tunteeton sellaiselle, ja hän odotti yhä hymyilevänä ja levollisena, ilman ivan vivahdustakaan.

Kreivi de Gesvres astui huoneeseen.

"Herra kreivi", aloitti tutkintotuomari, "tutkimustemme kehitys on johtanut aivan aavistamattomaan mahdollisuuteen, jonka kaikessa varovaisuudessa mainitsemme teille. On mahdollista – sanon: on mahdollista – että murtovarkailla oli tänne tunkeutuessaan aikomuksena varastaa neljä Rubens-tauluanne... tai ainakin vaihtaa ne neljään jäljennökseen... jäljennöksiin, jotka eräs Charpenais-niminen maalari kuuluu vuosi takaperin laatineen. Viitsittekö hyväntahtoisesti tutkia noita tauluja ja sanoa meille, tunnustatteko ne oikeiksi?"

Kreivi näytti pidättelevän tyytymättömyyden elettä, tähysteli ensin Isidore Beautreletia, sitten herra Filleulia, ja vastasi edes vilkkailematta tauluihin:

"Herra tutkintotuomari, toivoin, että totuus ei tulisi ilmi. Mutta koska se toive on ollut turha, en epäröitsä selittää, että nuo neljä taulua ovat väärennetyt."

"Tiesitte sen siis?"

"Heti alusta."

"Miksi ette sanonut sitä?"

"Se, joka omistaa kalleuden, ei milloinkaan ole halukas kertomaan, ettei tätä kalleutta ole olemassa... että se ainakin on väärennetyt."

"Se oli ainoa keino saada ne takaisin."

"Minun mielestäni esiintyi toinen ja parempi keino."

"Mikä niin?"

"Olla levittämättä salaisuutta, olla säilyttämättä varkaita, vaan sen sijaan tarjoutua ostamaan takaisin taulut, joiden rahaksimuuttaminen epäilemättä on heille vaikeata."

"Miten voisitte päästä väleihin heidän kanssaan?"

Kun kreivi ei vastannut, niin Isidore virkkoi:

"Sanomalehtiin asetetun ilmoituksen kautta. Se pikku ilmoitus, joka on ollut julkaistuna *Le Journalissa*, *L'Écho de Parisissa* ja *Le Matinissa*, kuuluu seuraavasti:

"*Olen halukas ostamaan takaisin taulut.*"

Kreivi nyökäytti päätään. Vielä kerran oli nuori mies osoittautunut vanhempia ammattiveljiensä verremmäksi.

Herra Filleul koetti säilyttää hyväntuulista sävyään.

"Monsieur", huudahti hän, "alanpa totisesti uskoa, etteivät toverinne ole aivan väärässä. Millainen silmä! Millainen vaisto! Jos näin jatkuu, ei herra Ganimardilla ja minulla enää ole mitään tehtävää."

"Oh, tähän ei ole ollut pulmallista..."

"Mutta muu sitä enemmän, tarkoitatte? Muistanpa todellakin, että te ensimmäisessä kohtauksessamme tunnuitte tietävän vielä lisää. Väitittehän muistaakseni tietävänne murhaajan nimen."

"Niin tein."

"No, kuka siis on surmannut Jean Davalin? Elääkö se mies? Missä hän piileskelee?"

"Meidän välillämme on eräs väärinymmärrys, herra tutkintotuomari, eli oikeammin sanoen teidän ja todellisen asiantilan välillä, jo alusta asti. Murhaaja ja pakolainen ovat kaksi eri henkilöä."

"Mitä sanottekaan?" huudahti herra Filleul. "Mies, jonka kreivi de Gesvres näki kammiossa ja joka hänet löi tainnuksiin, mies, jonka neidit näkivät salissa ja jota neiti de Saint-Véran ampui, mies, joka kaatui puistossa ja jota me haemme, eikö hän surmannut Jean Davalia?"

"Ei."

"Oletteko havainnut jälkiä kolmannelta rikollisesta, joka on kadonnut ennen neitien saapumista?"

"En."

"Sittenpä en ymmärrä... Kuka siis on Jean Davalin murhaaja?"

"Jean Davalin surmasi..."

Beautrelet vaikenä, seisoi hetken miettivänä ja jatkoi sitten:

"Mutta ensin minun täytyy osoittaa teille, mitä tietä olen päässyt tähän vakaumukseen ja mitkä olivat murhan syyt... muutoin tuntuisi syytökseni teistä järjettömältä. Ja sitä se ei ole, ei, sitä se ei ole. Ei ole pantu huomiota erääseen seikkaan, joka kuitenkin on ylen tärkeä, nimittäin että Jean Daval haavoittuessaan oli täysin pukeutunut, pitkävartiset saappaat jalassa, kaikin puolin päiväasussa, liivit, irtokaulus, kaulahuivi ja housunkannattimet yllä. Mutta rikos tehtiin kello neljä aamulla."

"Minä huomautin tästä omituisuudesta", virkkoi tutkintotuomari, "mutta kreivi de Gesvres vastasi minulle, että Jean Davalilla oli tapana öisin valvoa työnsä ääressä".

"Palvelijat päin vastoin sanovat hänen aina menneen aikaisin levolle. Mutta otaksukaamme hänen olleen valveilla: miksi on hän silloin rutistellut peitteensä ja hurstinsa, niin että näyttää kuin hän olisi maannut? Jos hän on maannut, miksi hän silloin melua kuullessaan otti vaivakseen pukeutua kiireestä kantapäähän, sen sijaan että olisi hätäisesti heittänyt ylleen joitakuuta vaatekappaleita? Olin sisällä hänen huoneessaan ensimmäisenä päivänä, teidän ollessanne aamiaisella; hänen tohvelinsa olivat sängyn vieressä. Kuka esti häntä sieppaamasta niitä jalkaansa noiden raskaitten, rautahelaisten saappaiden asemesta?"

"Minä en vielä näe..."

"Ei, te ette vielä voi nähdä muuta kuin omituisia sattumuksia. Ne tuntuivat minusta kuitenkin hyvin epäiltäviltä, kun sain tietää, että Jean Daval itse oli esitellyt ja suosittanut kreivi de Gesvresille maalari Charpenaisin, joka jäljensi Rubens-tyylit."

"No?"

"Nyt ei ollut aiheutonta otaksua, että Jean Daval ja Charpenais olivat rikostoveruksia. Sen johtopäätöksen tein jo ennen viime puheluamme."

"Hiukan hätäisesti, tuntuu minusta."

"Niin, tarvittiin todellakin oleellista todistusta. Olin Davalin huoneessa havainnut hänen kirjoituspöydällensä eräässä imupaperiarkissa seuraavan osoitteen, jonka siinä voi vieläkin nurin päin nähdä: '*Herra A.L.N., postikonttori 45, Pariisi.*' Seuraavana päivänä huomattiin, että sähkösanomalla, jonka valeajuri oli lähettänyt Saint-Nicolasista, oli sama osoite: '*A.L.N., postikonttori 45.*' Oleellinen todistus löytyi, Jean Daval oli kirjeenvaihdossa joukkueen kanssa, joka vei taulut."

Herra Filleul ei inttänyt vastaan.

"Olkoon. Osallisuus rikokseen on todistettu. Ja siitä te päätätte?"

"Ensinnäkin, ettei pakolainen surmannut Jean Davalia, koska tämä oli hänen rikostoverinsa."

"No?"

"Herra tutkintotuomari, pyydän teitä muistelemaan ensimmäisiä sanoja, jotka herra kreivi tainnuksista herätessään lausui. Sanat mainitsi neiti de Gesvres todistuksessaan, ja ne on otettu pöytäkirjaan: 'Minä en ole haavoittunut. Ja Daval... eläkö hän? Veitsi?' Ja minä pyydän vertaamaan niitä siihen osaan kreivi de Gesvresin todistusta – samaten pöytäkirjassa —, missä hän kertoo hyökkäyksestä: 'Mies heittäysi kimppuuni ja huumasi minut nyrkin iskulla ohimoon.' Kuinka saattoi herra de Gesvres tointuessaan tietää, että Davalia oli pistetty veitsellä?"

Isidore Beautrelet ei odottanut vastausta kysymykseensä. Näytti siltä, että hän tahtoi vastata itse ja siten ehkäistä kaikki huomauttelut. Hän pitkitti heti:

"Jean Daval siis johtaa nuo kolme murtovarasta saliin. Hänen ollessaan siellä sen miehen seurassa, jota he sanovat johtajakseen, kuuluu askeleita kammioista. Daval avaa oven. Tuntiessaan kreivin hän syöksyy vastaan veitsellä aseistettuna. Kreivin onnistuu temmata häneltä veitsi, hän iskee ahdistajaansa sillä ja kaatuu itse sen henkilön lyönnistä, jonka nuoret neidit näkivät hetkistä myöhemmin."

Taaskin katsahivat herra Filleul ja apulaispäällikkö toisiinsa. Ganimard pudisti ymmällään päätänsä. Tuomari tokaisi:

"Herra kreivi, pitääkö minun uskoa tämä kuvaus oikeaksi?"

Kreivi de Gesvres ei vastannut.

"No, herra kreivi, vaitiolonne voisi saada meidät... pyydän teiltä vastausta kysymykseeni."

Kreivi de Gesvres lausui lujasti ja selvästi:

"Tämä kuvaus on oikea alusta loppuun."

Tuomari säpsähti.

"Enpä silloin voi käsittää, miksi olette johtanut oikeutta harhaan. Mitä syytä on teillä ollut salata tekoa, johon olitte itsepuolustukseksenne oikeutettu?"

"Kaksikymmentä vuotta", selitti kreivi, "oli Daval työskennellyt minun kanssani. Minä luotin häneen. Jos hän – en tiedä minkä kiusauksen johdosta – kavalsi minut, niin en ainakaan tahtonut entisyyttä ajatellen saattaa hänen petollisuuttansa tietyksi."

"Te ette tahtonut, olkoon niin, mutta se ei ollut oikein."

"Minä en yhdy teidän mielipiteeseenne, herra tutkintotuomari. Koska ketään viatonta ei syytetty tästä rikoksesta, niin oli minulla ehdoton oikeus olla syyttämättä sitä, joka samalla kertaa oli rikollinen ja uhri. Hän oli ruumiina. Kuolema on nähdäkseni riittävä rangaistus."

"Mutta nyt, herra kreivi, nyt, kun totuus tiedetään, voitte puhua."

"Kyllä. Tässä on kaksi hänen rikostovereilleen lähettämiensä kirjeiden luonnosta. Otin ne hänen salkustaan muutamia minuitteja jälkeen hänen kuolemansa."

"Ja hänen rikoksensa vaikutin?"

"Menkää Dieppeen Rue de la Barrelle 18. Siellä asuu eräs rouva Verdier. Tuon kaksi vuotta takaperin ensin kohtaamansa naisen tähden, hänen rahatarpeitansa tyydytelläkseen, on Daval varastanut."

Kaikki oli siten selitettyä. Murhenäytelmän hämy häipyi, ja se näyttäisi vähitellen oikeassa valaistuksessaan.

"Jatkakaamme", virkkoi herra Filleul kreivin vetäytyttyä takaisin.

"Niin", vastasi Beautrelet hilpeästi, "minä olen melkein päässyt puheitteni päähän".

"Mutta karkulainen, haavoittunut?"

"Hänestä tiedätte te yhtä paljon kuin minäkin, herra tutkintatuomari. Te olette seurannut hänen jälkiänsä luostaritarhan ruohikossa... te olette..."

"Niin, niin, kyllä tiedän, mutta sittemmin on hänet viety pois, ja minäpä haluaisin joitakuuta tietoja tuosta ravintolasta."

Isidore Beautrelet purskahti nauruun.

"Ravintolasta! Ravintolaa ei ole olemassa. Se on satua, juoni oikeuden hämmennyttämiseksi, ja nerokas juoni, koskapa on onnistunut."

"Mutta tohtori Delattre vakuuttaa..."

"Niin kyllä", huudahti Beautrelet ehdottoman varmalla äänellä, "juuri syystä että tohtori Delattre vakuuttaa, ei häntä pidä uskoa. Eihän tohtori Delattre ole tahtonut antaa muuta kuin kaikkein epämääräisimpiä tietoja seikkailustaan; hän ei ole tahtonut ilmaista mitään, mikä voisi olla vaarallista hänen hoidokkinsa turvallisuudelle... ja äkkiä puhuu hän ravintolasta! Saatte pitää varmana, että jos hän on maininnut ravintolaa, on se tapahtunut pakosta. Olkaa varma siitä, että koko hänen meille

latelemansa juttu on hänelle saneltu hirveätä kosta uhaten. Tohtori on nainut, hänellä on tytär. Ja hän rakastaa omaisiaan liian suuresti, ollakseen tottelematon henkilölle, joiden pelottavasta voimasta hän on nähnyt todistuksia. Sen vuoksi hän on antanut teille niin tarkkoja tietoja."

"Niin tarkkoja, ettei voi löytää ravintolaa."

"Niin tarkkoja, että yhä etsitte sitä vastoin kaikkea todenmukaisuutta ja että katseenne ovat kääntyneet siitä ainoasta paikasta, mistä mies voi löytyä, siitä salaperäisestä paikasta, josta hän ei ole kertaakaan poistunut eikä ole voinut poistua, siitä hetkestä asti kun hänen neiti de Saint-Véranin haavoittamana onnistui puikahtaa sinne kuin petoeläin luolaansa."

"Mutta minne hiivattiin? Mihin hornan koloon?"

"Vanhan luostarin raunioihin."

"Eihän *ole* mitään raunioita! Muutamia muurinkylkiä! Muutamia pilarinkappaleita..."

"Sinne hän on kaivautunut, herra tutkintotuomari", huudahti Beautrelet pontevasti, "raunioihin teidän täytyy keskittää etsintänne! Sieltä, ettekä mistään muualta, te tapaatte Arsène Lupinin."

"Arsène Lupinin!" huudahti herra Filleul hypähtäen seisaalleen.

Syntyi tuokion juhlallinen vaitiolo, jonka aikana kuuluisa nimi sointui sieluissa. Arsène Lupin, oliko mahdollista, että hän oli tuo voitettu, mutta kuitenkin näkymätön vastustaja, jota oli turhaan etsitty monta päivää? Mutta... jos saisi pyydystetyksi Arsène Lupinin omaan ansaansa ja vangituksi hänet... sehän merkitsisi tutkintotuomarille viipymätöntä virkaylennystä, kultaa ja kunniaa.

Ganimard ei ollut hievahtanut. Isidore virkkoi hänelle:

"Tehän uskotte samaa kuin minäkin, vai mitä, herra apulaispäällikkö?"

"Tietysti!"

"Ettehan tekään ole hetkeäkään epäillyt, että hän se on koko tämän jutun juurena?"

"En sekuntiakaan! Onhan leima hänen. Lupin-kepponen eroaa jokaisesta muusta kepposesta kuin yhdet kasvot toisista."

"Sen voi sokeakin nähdä."

"Luuletteko... luuletteko..." sopersi herra Filleul.

"Luulenko!" huudahti nuori mies. "Huomatkaahan eräs pikku seikka: mitä alkukirjaimia nuo herrat käyttävät kirjeenvaihdossaan? A.L.N., – ensimmäistä kirjainta Arsènesta, ensimmäistä ja viimeistä Lupinista."

"Kas vain", kiitteli Ganimard, "teiltäpä ei mikään vältty. Olette toden totta terävä poika, ja vanha Ganimard myöntää olevansa vallattu."

Beautrelet punastui ihastuksesta ja puristi apulaispäällikön hänelle ojentamaa kättä.

Nuo kolme miestä olivat lähestyneet kuistia, ja heidän katseensa harhailivat pitkin raunioaluetta. Herra Filleul mutisi:

"Hän siis muka on tuolla!"

"*Hän on tuolla*", vakuutti Beautrelet hillityllä äänellä. "Hän on ollut tuolla kaatumisestansa asti. Loogillisesti ja käytännöllisesti päättäen hän ei ole voinut poistua neiti de Saint-Véranin ja molempien palvelijain häntä näkemättä."

"Mitä todistuksia teillä siitä on?"

"Todistuksen ovat meille antaneet hänen rikostoverinsa. Samana aamuna pukeutui toinen heistä ajuriksi ja kyyditsi teidät tänne..."

"Ottaakseen heidän jäljilleen johtavan lakin..."

"Kyllähän, mutta myöskin ja eritoten tarkastellakseen paikkaa, tehdäkseen tiedustuksia ja saadakseen selville, mihin hänen isäntänsä oli joutunut."

"Ja sen hän on saanut?"

"Niin luulen, koska hän tunsu piilopaikan. Ja otaksun hänen saaneen tietoonsa johtajansa epätoivoisen tilan, koska hän levottomuutensa vallassa oli kyllin varomaton kirjoittamaan: '*Voi neitiä, jos hän on surmannut isännän*'."

"Mutta hänen ystävänsähän ovat sittemmin voineet kuljettaa hänet pois."

"Milloin? Väkenne ei ole poistunut raunioilta. Ja minne olisi hänet viety? Korkeintaan muutamia satoja metrejä edemmäs, sillä kuolevan keralla ei voi tehdä matkoja... ja silloin olisimme hänet löytäneet. Ei, sanon, hän on tuolla. Hänen ystävänsä eivät ikinä olisi vieneet häntä pois niin varmasta turvapaikasta. Sinne he ovat noutaneet tohtorin, poliisien juoksennellessä syötin perässä."

"Mutta miten voi hän elää? Elääkseen tarvitsee hän ruokaa, vettä!"

"Sitä en voi sanoa, siitä en tiedä mitään, mutta hän on tuolla, sen voin vannoa. Hän on tuolla, jystystä että hän ei voi olla missään muussa paikassa. Olen siitä yhtä varma kuin jos näkisin hänet ja koskettaisın häntä. Hän on tuolla."

Sormi raunioihin suunnattuna piirsi hän ilmassa pienen kehän, joka vähitellen kutistui, kunnes se oli pelkkä piste. Ja tätä pistettä etsivät hänen molemmat seuralaisensa innokkaasti, kurottautuen ulos ilmaan, kumpainenkin saman uskon valtaamana kuin *Beautrelet* ja hänen hehkuvan vakaumuksensa kannustamana. Niin, *Arsène Lupin* oli siellä. Hän oli siellä sekä teoreettisesti että todellisuudessa; kumpaisellakaan ei enää voinut olla epäilystä siitä.

Ja oli jotakin järkyttävää ja kamalaa siinä tietoisuudessa, että kuuluisa seikkailija virui tuolla jossakin pimeässä sopessa, paljaalla maalla, avuttomana, voipuneena, kuumeisena.

"Ja jos hän kuolee?" virkkoi herra *Filleul* matalalla äänellä.

"Jos hän kuolee", sanoi *Beautrelet*, "ja hänen toverinsa saavat sen tietää, niin vartioikaa silloin huolellisesti neiti de *Saint-Vérania*, herra tutkintotuomari, sillä kosto tulee kauhea".

Herra *Filleulin* suostuttamisyriyksistä huolimatta – sillä hän olisi mielellään pitänyt noin ihmeellisen taitavan apulaisen – läksi *Isidore Beautrelet* muutamia minutteja sen jälkeen paluumatkalle *Dieppeen*. Hän saapui *Pariisiin* kello viideksi, ja kello kahdeksalta oli hän *Janson-lyseossa* yhtä aikaa kuin toverinsakin.

Yhtä tarkoin kuin hyödyttömästi tutkittuaan *Ambrumésyn* rauniot läksi *Ganimard* kotiin iltapäiväunalla. Hänen saapuessaan asuntoonsa *Rue Pergolèselle* oli siellä hänelle seuraava paikalliskirje:

"Herra apulaispäällikkö.

Kun minulla on ollut hiukan vapaata illalla, olen kerännyt muutamia täydentäviä tietoja, jotka varmaankin kiinnostävät mieltänne.

Jo vuoden on *Arsène Lupin* asunut *Pariisissa* *Étienne de Vaudreixin* nimellä. Tämän nimen olette useasti voinut lukea selostuksissa seuraelämästä tai urheilumaailmasta. Suuresti harrastaen matkoja on hän poissa pitkiä aikoja, jolloin hän väittää metsästävänsä tiikereitä *Bengalissa* tai sinikettuja *Siperiassa*. Hänen arvellaan työskentelevän liikeasioissa, joiden laatua ei oikein osata sanoa.

Hänen nykyinen asuntonsa on *Rue Marbeuf 36*. (Minä pyydän teitä panemaan merkille, että *Rue Marbeuf* on postikonttorin n:o 45 läheisyydessä.) Aina torstaista huhtikuun 23 p:stä asti, päivää ennen *Ambrumésyn* murtovarkautta, ei ole mitään tietoja *Étienne de Vaudreixista*.

Kunnioittavasti kiittäen siitä suopeudesta, herra apulaispäällikkö, jota olette minulle osoittanut, piirrän

palvelukseksenne *Isidore Beautrelet*.

J.K. – Älkää millään muotoa luulko, että minulla on ollut suurta vaivaa näiden tietojen saamisessa. Samana aamuna kun rikos tehtiin, ja herra *Filleulin* toimittaessa ensimmäistä tutkintoansa muutamien etuoikeutettujen henkilöiden läsnäollessa, sattui onneksi juolahtamaan mieleeni tarkastaa pakolaisen lakkia; valeajuri ei ollut vielä silloin käynyt sitä vaihtamassa. Ymmärrätte hyvin, että minun tarvitsi ainoastaan tietää hattutehtailijan nimi, saadakseni käsiini kassakuitin, joka ilmaisi ostajan nimen ja hänen osoitteensa."

Seuraavana aamuna läksi Ganimard Rue Marbeufin n:oon 36. Hankittuaan tietoja portinvartijalta hän avautti oven oikeaan pohjakerrokseen, mukavaan ja komeaan asuntoon, mistä hän ei kuitenkaan löytänyt muuta kuin kasan tuhkaa kamiinista. Neljä päivää aikaisemmin oli kaksi ystävää käynyt siellä polttamassa kaikki vaaralliset paperit.

Mutta juuri poistuessaan kohtasi Ganimard kirjeenkantajan, jolla oli herra de Vaudreixille osoitettu kirje.

Ehtoopäivällä vaati kirjeen tuomioistuin, jolle asia oli ilmoitettu. Se oli Amerikassa leimattu ja sisälsi seuraavat englanniksi kirjoitetut rivit:

"Hyvä herra.

Toistan asiamiehellenne antamani vastauksen. Niin pian kun saatte kreivi de Gesvresin neljä taulua haltuunne, lähettäkää ne sovitulla tavalla.

Lähettäkää samalla kertaa muukin, jos onnistutte, mitä suuresti epäilen.

Koska aavistamaton asia pakottaa minut matkustamaan, niin saavun yhtäaikaa tämän kirjeen kanssa. Te tapaatte minut Grand Hotelissa.

Harlington."

Annetun vangitsemiskäskyn nojalla pidätti Ganimard samana päivänä herra Harlingtonin, Yhdysvaltain alamaisen, syytettynä varastetun tavaran ostamisesta ja osallisuudesta varkauteen.

Niiden tosiaanakin odottamattomien tietojen kautta, jotka seitsentoistavuotias nuorukainen oli antanut, oli siis kaikki juonen pulmat ratkaistu neljässäkolmatta tunnissa.

Neljässäkolmatta tunnissa oli selittämätön käynyt yksinkertaiseksi ja selväksi. Neljässäkolmatta tunnissa oli rikostoverien suunnitelma johtajansa pelastamiseksi tehty tyhjäksi, haavoittuneen ja kuolevan Arsène Lupinin vangitseminen oli varma asia, hänen joukkonsa oli hajoitettu, tiedettiin hänen pariisilainen asuntonsa, se naamari, jonka taakse hän oli kätkeytynyt, ja ensimmäisen kerran paljastettiin eräs hänen nerokkaimpia ja pisimmän aikaa valmisteltuja suunnitelmiansa ennen kuin hän oli voinut suorittaa sen loppuun.

Yleisössä nousi kauttaaltaan hämmästyksen, ihailun ja uteliaisuuden humu. Rouenilainen sanomalehtimies oli jo taitavassa kirjoituksessa selostanut nuoren lukiolaisen ensimmäisen kuulustelun ja maininnut hänen herttaisuutensa, viehättävän suoruutensa ja tyynen varmuutensa. Ganimardin ja herra Filleulin tiedonannot – sellaisia varomattomuuksia he tekivät vastoin tahtoansa innostuksen vaikutuksesta, joka oli voimakkaampi kuin heidän ammatillinen velvollisuutensa vaiteliaisuuteen – saattoivat aivan äkkiä yleisön tiedoksi, mikä osa Isidore Beautreletilla oli viime tapauksissa ollut. Hän yksinään oli tehnyt kaikki. Hänelle yksinään kuului voiton koko kunnia.

Ihastus oli yleinen. Silmänräpäyksessä oli Isidore Beautrelet muuttunut sankariksi, ja nopeasti syntyneessä innossaan vaati kansa mitä seikkaperäisimpiä tietoja suosikistaan. Sanomalehtien haastattelijat olivat heti käsillä. He ryntäilivät Janson-lyseoon, seisoivat odottelemassa oppilaita näiden palatessa luokkahuoneista ja merkitsivät muistiin kaikki, mikä läheisemmästi tahi etäisemmästi koski arvoisaa Beautreletia, ja siten saatiin tietää millaisessa maineessa tämä n.s. Sherlock Holmesin kilpailija toveriensa kesken oli. Omien järkeilyjensä ja oman logiikkansa perusteella, sekä ilman muita tietoja kuin mitä silloin tällöin sanomalehdistä sai, oli hän monet kerrat ennustanut ratkaisuja mitä sekavimpiin juttuihin, jotka poliisi vasta pitkät ajat jälkeenpäin sai selotuksi selville.

Janson-lyseossa oli muodostunut huvitukseksi alistaa Beautreletille mutkallisia kysymyksiä, käsittämättömiä ongelmia, ja ihmetellen nähtiin, millaisella varmallalla todistelulla, millä nerokkailla johtopäätöksillä hän etsi tiensä mitä sankimmassa pimeydessä. Kymmenen päivää ennen ryytikauppias Jorissen vangitsemista osoitti hän, mitä vihiä voitiin saada paljon puhutusta sateenvarjosta. Samaten vakuutti hän Saint-Cloudin murhenäytelmään nähden, ettei kukaan muu kuin portinvartija voinut olla murhaaja.

Mutta merkillisin oli kymmenenä kappaleena kirjoituskoneella monistettu hänen laatimansa lentokirjanen, joka kiersi lyseon oppilaiden keskuudessa. Sen nimenä oli: *Arsène Lupin, hänen menettelytapansa, missä suhteessa se on perittyä tai alkuperäistä, sekä vertauskohtia englantilaisen leikkisyyden ja ranskalaisen ivan välillä.*

Se oli perusteellinen tutkimus jok'ainoasta Lupinin seikkailusta. Siinä esitettiin kuuluisan murtovarkaan toiminta erinomaisen selvästi, osoitettiin hänen menettelytapojensa sisäinen koneisto, hänen aivan erikoinen järjestelmänsä, hänen kirjeensä sanomalehdille, hänen uhkauksensa, hänen varkauksiensa valmisteleva ilmoittaminen, sanalla sanoen kaikki hänen käyttämänsä keinot valittujen uhrien "muokkaamiseksi" ja niiden asettamiseksi sellaiseen sieluntilaan, että se miltei helpotti tehdyn suunnitelman toteuttamista, jotta kaikki niin sanoen tapahtui uhrin suostumuksella.

Ja se ilmaisi niin eloisaa, terävää arvostelukykyä sekä samalla kertaa niin nerokasta ja armotonta ivaa, että hän heti sai naurajat puolelleen ja joukkojen myötätunto paikalla siirtyi Lupinista Isidore Beautrelettiin. Näiden kahden kesken nyt alkaneessa ottelussa pidettiin nuorta lukiolaista ennakolta voittajana.

Sekä herra Filleul että Pariisin tuomarikunta eivät kuitenkaan näyttäneet halukkailta suomaan hänelle mahdollisuuksia tämän voiton saavuttamiseen.

Toiselta puolen ei viranomaisten onnistunut todeta herra Harlingtonin henkilöllisyyttä tai löytää ratkaisevia todistuksia siitä, että hän tosiaan kuului Lupinin joukkueeseen. Hän oli itsepintaisesti vaiti. Niin, sitten kun oli tutkittu hänen käsialaansa, ei edes uskallettu enää väittää häntä siepatun kirjeen laatijaksi. Joku herra Harlington, jolla oli matkassaan pieni reppu ja seteleitä täyteen sullottu lompakko, oli ottanut asuntonsa Grand Hotelista, siinä kaikki, mitä tiedettiin varmasti sanoa.

Toiselta puolen Dieppessä herra Filleul poljeskeli samalla paikalla, jonka Beautrelet oli hänelle hankkinut. Hän ei päässyt askeltakaan eteenpäin. Sama pimeys kätki sen henkilön, jota neiti de Saint-Véran murhan edellisenä päivänä oli luullut Beautreletiksi. Yhtä vähän tiedettiin noiden neljän Rubens-työkalun ryöstämisestä ja kaikesta, mikä sitä koski. Minne olivat nuo taulut joutuneet? Ja mitä tietä oli kulkenut auto, johon ne oli yöllä sijoitettu?

Luneraissa, Yervilleissä ja Yvetotissa oli sen nähty kulkevan ohitse, samaten Caudebec-en-Cauxissa, missä se oli aamun sarastaessa viety Seinen yli. Mutta lähemmin kuulusteltaessa huomattiin, että tämä auto oli avoin ja että olisi ollut mahdoton kuormittaa sitä neljällä isolla taululla lautturien niitä havaitsematta.

Auto oli luultavasti sama, mutta silloin oli edessä kysymys: mihin olivat nuo neljä Rubens-työkalua joutuneet?

Kaikki nämä ongelmat jätti herra Filleul vastausta vaille. Joka päivä tutki hänen väkensä raunioaluetta. Melkein joka päivä saapui hän johtamaan etsintää. Mutta näiden hänen toimenpiteittensä ja sen turvapaikan välillä, missä Lupin kamppaili hengestään – jos Beautreletin mielipide oli oikea – ammotti kuilu, jonka yli kelpo tutkintotuomarillamme ei näyttänyt olevan halua harpata.

Oli sen vuoksi aivan luonnollista, että toiveet suunnattiin Isidore Beautrelettiin, koskapa hänelle yksinään oli onnistunut hälventää se pimeys, joka ilman häntä olisi vielä tiheämpänä ja läpitunkemattomampana peittänyt tapauksia. Miksei hän kaikesta sielustaan antautunut tähän tehtävään? Tarvitsihan hänen noin pitkälle päästyänsä tehdä vain pikku ponnistus ollakseen perillä.

Tämän kysymyksen teki hänelle eräänä päivänä *Grand Journalin* selostaja, päästyänsä pujahtamaan Janson-lyseoon Bernodiksi, Beautreletin holhoojaksi tekeytyneenä.

Isidore vastasi hänelle aivan tynnosti:

"Monsieur, minulla on muutakin ajateltavaa kuin Lupin ja kaikki varas- ja salapoliisijutut. Minullahan on myöskin ylioppilastutkintoni heinäkuussa. Nyt on toukokuu menossa. Eikä tee mieleni saada reppuja. Mitä sanoisi kelpo isäukkonni?"

"Mutta mitä sanoisikaan hän, jos te luovuttaisitte oikeuden haltuun Arsène Lupinin?"

"Oh, kaikella on aikansa. Ensi lomallani..."

"Helluntaina?"

"Niin. Minä matkustan ensimmäisellä junalla lauantaina kesäkuun 6 p:nä."

"Ja sen lauantain iltana on Arsène Lupin kiinni."

"Ettekö myönnä minulle lykkäystä sunnuntaihin?" kysyi Beautrelet nauraen.

"Miksi moinen viivytys?" vastasi sanomalehtimies mitä totisimmalla äänellä.

Tämä selittämätön luottamus, joka oli virinnyt aivan äskettäin ja jo päässyt noin voimakkaaksi, oli kaikilla ihmisillä nuorta miestä kohtaan, vaikka tapaukset itse asiassa olivat ainoastaan jossakin määrin todistaneet sen oikeutetuksi. Häneen uskottiin kaiken uhalla. Mikään ei näyttänyt olevan hänelle vaikeata. Häneltä odotettiin mitä olisi parhaimmassa tapauksessa voitu odottaa ihmeelliseltä ilmiöltä, mitä selvänäköisyyteen, kokemukseen ja taitavuuteen tuli. Kesäkuun 6 p:nä! Kaikki sanomalehdet puhuivat lavealti tästä päivämäärästä. Kesäkuun 6 p:nä lähtisi Isidore Beautrelet pikajunalla Dieppeen, ja illalla olisi Arsène Lupin vangittu.

"Ellei hän sitä ennen pakene", huomauttivat ne harvat, jotka vielä olivat seikkailijan puolella.

"Mahdotonta! Kaikki käytävät ovat vartioituneet."

"Hän kenties muuten onkin jo menehtynyt haavoihinsa", jatkoivat hänen puoluelaisensa, jotka mieluummin olisivat nähneet sankarinsa kuolleen kuin kahleissa.

Ja vastaus oli valmis:

"No, eipä suinkaan! Jos Lupin olisi kuollut, niin hänen rikostoverinsa jo tietäisivät sen ja olisivat kostaneet. Senhän on myöskin Beautrelet sanonut."

Ja kesäkuun 6 päivä tuli. Puoli tusinaa sanomalehtimiehiä seisoi Isidorea odottelemassa Saint-Lazare-asemalla. Kaksi niistä tahtoi seurata häntä matkalle, mutta hän pyysi heitä jättämään aikeensa sikseen.

Hän matkusti siis yksinään. Hänen vaunussaan ei ollut muita. Hän oli kovin uupunut monista lukutyössä peräkkäin valvomistansa öistä ja vaipui pian sikeään uneen. Unessa oli hänellä se aistimus, että juna pysähtyi useille asemille ja että matkustajia nousi junaan ja junasta. Herätessään Rouenin lähellä hän oli yhä yksin. Mutta vastapäisen sohvan selässä hän havaitsi ison paperilevyn, joka oli nuppineulalla kiinnitetty harmaaseen kankaaseen. Se sisälsi sanat:

"Hoitakoon kukin omansa. Te omanne. Muutoin varokaa."

"Mainiota", tuumi hän käsiään hykerellen. "Vastustajat menestyvät huonosti. Tämä uhkaus on yhtä typerä ja kömpelö kuin tuon valeajurin. Tyyli sekin! Kylläpä näkee, ettei Lupin ole ollut kynää pitelemässä."

Juna vieri tuon vanhan normandialaisen kaupungin reunassa alkavaan tunneliin. Ratasuojamassa Isidore käveli asemasillalla pari kolme askelta edes takaisin oikaistakseen sääriänsä. Aikoessaan palata vaunuunsa hän väkisininkin huudahti. Kävellessään sanomalehtimymälän ohitse oli hän nimittäin nähnyt *Journal de Rouenin* ylimääräisen numeron etusivulla muutamia rivejä, joiden kamalan merkityksen hän heti tajusi:

"Viimeiset tiedot. – Diepeestä tiedoitetaan puhelimitse, että rosvoja murtausi yöllä Ambrumésyn linnaan, sitoi neiti de Gesvresin, asettaen hänelle kapulan suuhun, sekä riisti mukaansa neiti de Saint-Véranin. Veritahroja on havaittu viidensadan metrin päässä linnasta, ja ihan vierestä on löydetty veripilkkuinen shaali. On syytä olettaa, että nuori tyttöpoloinen on murhattu."

Aina Dieppeen asti istui Isidore Beautrelet liikkumattomana. Hän istui kyynänpää polviin tuettuna, kädet kasvoilla, ja pohti.

Diepeessä hän otti ajurin. Ambrumésyn edustalla hän tapasi tutkintotuomarin, ja tämä vahvisti kolkon sanoman.




"Ettekö tiedä mitään enempää?" kysyi Beautrelet.

"En. Minä tulin äsken."

Samassa astui santarmikorpraali Filleulin luo ja jätti hänelle rutistuneen, repaleisen ja kellastuneen paperilapun, jonka oli vastikään löytänyt läheltä sitä paikkaa, mistä shaali oli tavattu. Herra Filleul tarkasteli sitä, ja ojensi sen sitten Beautreletille sanoen:

"Tämäpä totisesti ei ole suureksikaan avuksi tutkimuksillemme."

Isidore käänsi ja kiersi paperia käsissään. Siihen oli piirretty numeroita, pisteitä ja merkkejä tähän tapaan:

2 . 1 . 1 . . 2 . . 2 . 1 . . 1 . .
 1 . . . 2 . 2 . . . 2 . 4 3 . 2 . . 2 .
 . 4 5 . . 2 . 4 . . . 2 . . 2 . 4 . . 2 .
 D \overline{OF}  19 F + 44  357 
 13 . 53 . . 2 . . 25 . 2

KOLMAS LUKU

Kello kuudelta lopetettuaan työnsä odotteli herra Filleul sihteerinsä Brédouxin kanssa vaunuja, jotka veisivät hänet takaisin Dieppeen. Hän näytti levottomalta ja hermostuneelta. Kahteen kertaan kysyi hän:

"Ettekö ole nähnyt nuorta Beautreletia?"

"En, herra tutkintotuomari."

"Missä hitossa voi hän olla? Häntä ei ole näkynyt koko päivänä."

Hänen mieleensä juolahti äkillinen ajatus; jättäen salkkunsu Brédouxille hän nopeasti kiersi linnan ja asteli raunioita kohti.

Ison pilarikäytävän luona makasi Isidore pitkällään männynneulasien kattamalla maalla, pää toisella käsivarrella, ja näytti nukkuvan.

"Hei, missä te olesitte, nuori ystäväni? Nukutteko?"

"Enkä nuku. Minä mietin."

"Aamusta saakka?"

"Niin."

"Miettiminenkö tässä tulee kysymykseen! Ensin kai täytyy meidän *nähdä*. Meidän täytyy tutkia tosiseikkoja, etsiä, määrätä kanta. Vasta sitten järjestetään kaikki tämä harkinnan mukaan ja havaitaan totuus."

"Niin, kyllä tiedän. Se on tavallinen menettely... epäilemättä oikea. Mutta minulla on toinen... Ensiksi ajattelen, yritän ennen kaikkea päästä käsiksi jutun perusajatuksen, jos niin saan sanoa. Sitten muodostan järjellisen ja loogillisen otaksunan, joka on sopusoinnussa tuon perusajatuksen kanssa. Ja vasta sitten tutkin, sopeutuvatko tosiseikat suopeasti minun otaksumaani."

"Lystikäs menetelmä! Ja sangen mutkallinen."

"Varma menetelmä, herra Filleul, mutta sitä ei ole teidän."

"Eikö? Tosiseikat ovat tosiseikkoja."

"Kyllä, jos vastustajat ovat tavallisia. Mutta jos vihollinen on vähänkin viekas, niin tosiasioiksi muodostuvat juuri hänen itsensä määräämät. Nuo paljon puhuvat jäljet, joihin te tutkimuksenne perustatte, on hänellä ollut vapaus järjestää mielensä mukaan. Ja kun on kysymyksessä sellainen mies kuin Lupin, niin näette mihin tämä voi teidät johtaa, millaisiin hairahduksiin ja tyhmyksiin! Sherlock Holmeskin on joutunut ansaan."

"Arsène Lupin on kuollut."

"Olkoon. Mutta hänen joukkueensa on jäljellä, ja moisen mestarin oppilaat ovat yhtä vaarallisia kuin mestari itsekin."

Herra Filleul tarttui Isidoren käsivarteen ja veti hänet mukaansa.

"Sanoja, sanoja, ystäväiseni. Mutta minäpä sanon teille nyt tärkeän asian. Kuulkaahan. Ganimard on nykyään kiintynyt muihin hommiin Pariisissa ja saapuu vasta moniaitten päivien kuluttua. Toiselta puolen on kreivi de Gesvres sähköttänyt Sherlock Holmesille, ja tämä on luvannut auttaa häntä ensi viikolla. Eikö olisi mielestänne kunniakasta voida sanoa näille molemmille kuuluisuuksille samana päivänä kun he saapuvat: 'Suokaa anteeksi, hyvät herrat, mutta me emme voineet odottaa kauempaa. Juttu on selvillä.'"

Ei voinut voimattomuuttansa tunnustaa nerokkaammalla tavalla kuin rehti herra Filleul sen nyt teki.

Beautrelet pakottausi myhäilemään, oli antautuvinaan toisen ajatusjuoksuun ja vastasi:

"Myönnän, herra tutkintotuomari, että jos en äsken ollut mukana tutkimuksessanne, tapahtui se siinä toivossa, että te hyväntahtoisesti ilmoittaisitte minulle tuloksen. Mitä olette saanut tietää?"

"No, saattepa kuulla. Eilen illalla kello 11 saivat ne kolme santarmia, jotka korpraali Quevillon oli jättänyt tänne linnaa vartioimaan, häneltä kirjallisen määräyksen heti saapua Quevilleen, minne heidän osastonsa on majoitettu. He nousivat viipymättä ratsuilleen, ja Quevilleen saapuessaan..."

"Huomasivat he tullessaan petetyiksi, käskyn väärennetyksi, ja ainoaksi tehtäväksi palata Ambrumésyyn."

"Sen he tekivätkin, ja korpraali Quevillon seurasi mukana. Mutta he olivat olleet poissa puolitoista tuntia, ja sillaikaa oli rikos tehty."

"Millä tavalla?"

"Mitä yksinkertaisimmasti. Oli noudettu piharakennusten seinustalta tikapuut ja kohotettu ne erästä toisen huonekerran ikkunaa vasten, painettu rikki ruutu ja avattu ikkuna. Kaksi salalyhdyllä varustettua miestä tunkeusi neiti de Gesvresin makuuhuoneeseen ja kapuloitsi hänet ennen kuin hän ennätti huutaa. Sidottuansa hänet nuoralla he avasivat hiljaa sen huoneen oven, missä neiti de Saint-Véran nukkui. Neiti de Gesvres kuuli tukahdutettua voihkinaa ja sitten rynnistelyn melua. Minuuttia myöhemmin näki hän miesten tulevan kantaen hänen serkkuunsa, joka samaten oli sidottu ja kapuloitu. He astelivat hänen ohitsensa ikkunalle. Neiti de Gesvres pyörtyi menehtyneenä ja säikähdyksissään..."

"Mutta koirat? Olihan herra de Gesvres ostanut kaksi miltei villiä paimenkoiraa, jotka laskettiin yöksi irralleen?"

"Ne on löydetty kuolleina, myrkytettyinä."

"Kuka sen kolttosen teki? Eihän kukaan voinut päästä niin lähelle."

"Salattua! Nuo molemmat miehet ovat esteettömästi menneet raunioiden läpi ja pikku veräjämästä ulos. He ovat marssineet halki metsikön, sivuuttaen vanhat kivilouhokset. Vasta viidensadan metrin päässä linnasta, Jättiläistammeksi nimitetyn puun juurella, ovat he pysähtyneet... ja tehneet konnantyönsä."

"Mutta jos he saapuivat surmaamaan neiti de Saint-Véranin, niin miksi eivät he suorittaneet tehtävänsä hänen kamarissaan?"

"Sitä en tiedä. Kenties ei tuohon päätökseen johtavaa seikkaa sattunut ennen kuin he olivat tulleet ulos linnasta. Nuoren tytön oli kenties onnistunut riistäytyä irti. Minä puolestani luulen, että löydettyä shaalia oli käytetty hänen käsiensä sitomiseen. Jättiläistammen juurella he hänet kaikessa tapauksessa kuoliaaksi iskivät. Siitä kokoomani todistukset ovat vääjäämättömät."

"Entä ruumis?"

"Ruumista ei ole löydetty, eikähän siinä mitään ihmeteltävää ole. Seuraamamme jäljet johtivat minut Varengevillen kirkolle ja sen vanhalle hautausmaalle, joka on korkealla rantakallion penkereellä. Sen reunalta on äkkijyrkkä runsaan sadan metrin putous. Ja kaikkialla ympärillä kalliot ja meri. Parin päivän kuluttua joku runsaampi nousuvesi huuhtelee rannalle ruumiin."

"Otaksuttavasti. Tämä kaikki on hyvin yksinkertaista."

"Niin, varsin yksinkertaista, eikä se tuota minulle mitään päänvaivaa. Lupin on kuollut, hänen rikoskumppaninsa ovat saaneet sen tietää, ja kostaaksensa ovat he kirjallisen uhkauksensa mukaan murhanneet neiti de Saint-Véranin. Ne ovat tosiseikkoja, jotka eivät mitään vahvistusta kaipaa. Mutta Lupin?"

"Lupin?"

"Niin, minne on hän joutunut? Hänen rikostoverinsa ovat luultavasti vieneet pois hänen ruumiinsa samalla kertaa kun ryöstivät nuoren tytönkin, mutta mitä todistuksia on meillä siitä? Ei mitään. Yhtä vähän kuin siitä, että hän on konsanaan oleksinut raunioissa, tai että hän on elossa taikka kuollut. Siinä se salaisuus on, herra Beautrelet. Neiti Raymondin murha ei ole mikään ratkaisu, päin vastoin se on mutka juttuun. Mitä on tapahtunut Ambrumésyn linnassa kahtena viime kuukautena? Jos emme tätä arvoitusta ratkaise, nuori mies, niin tulee toisia, jotka lyövät meidät laudalta."

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.